

Ensam är stark men tillsammans är vi starkare?

En teoriprovande studie om kvinnliga parlamentariker

Abstract

Har kvinnliga ledamöter i Sveriges riksdag någon påverkan på att den politik som förs blir mer fördelaktig för kvinnor i samhället? För att svara på den frågan har vi valt att applicera två teorier, teorin om kritiska massa och representationsteorin, på ändringarna i abortlagstiftningen och resulterande motioner från riksdagens ledamöter. Av de förändringar som skett har tre år varit viktiga för oss, 1974, 1995 och 2007.

Genom att gå igenom motioner skrivna under de här åren samt två år innan lagändringarna och titta på de argument som lyfts fram i motionerna - har vi kunnat urskilja mönster som har lett fram till resultatet av vår studie. Vi har komplimenterat vår undersökning av motioner med voteringsdata för att vidare kunna kartlägga om kvinnliga parlamentariker är mer troliga att föra en fördelaktig politik för kvinnor. Vi har kunnat visa på att det finns ett samband mellan teorierna och kvinnliga parlamentarikers effekt på policyområden som påverkar kvinnor.

Nyckelord: Representationsteori, kritisk massa, kvinnlig representation, abortlagstiftning
Antal ord i brödtexten: 9334 ord

Innehållsförteckning

1. Introduktion.....	5
1.1 Inledning	5
1.2 Syfte och frågeställning	5
2. Tidigare forskning.....	7
3. Teori.....	9
3.1 Teorin om kritisk massa.....	9
3.2 Representationsteori	10
4. Metod och material.....	13
4.1 Operationalisering- Inskränkande eller inte.....	13
4.2 Operationalisering – Kvinnlig parlamentariker.....	14
4.3 Motioner och röstningsresultat tillvägagångsätt.....	15
4.4 Begreppsförklaring	15
5. Avgränsningar	16
5.1 Abortlagstiftning.....	16
5.2 Årtal	16
5.3 Motioner.....	17
5.4 Voteringsdata.....	17
6. Resultat	18
6.1 Kvantitativa resultat.....	18
6.1.1 1974	19
6.1.2 1995	20
6.1.3 2007	22
6.1.4 Sammanställning av alla motioner	22
6.2 Kvalitativa resultat.....	23
6.2.1 Motioner som vill avgränsa rätten till fri abort i fråga om antalet veckor.....	23
6.2.2 Motioner som ämnar införa en samvetsklausul för vårdpersonal	24
6.2.3 De som vill försvåra processen kring ändringar eller införandet av abortlag	25
6.2.4 De som vill införa att minderåriga måste informera sina föräldrar	25
6.2.5 Motioner som är positiva till fri abort.....	26
6.2.6 Mönster beroende på könstillhörighet	27

7. Analys.....	29
7.1 Teorin om kritisk massa och motionerna.....	29
7.2 Representationsteorin och motionerna.....	30
7.3 Teorin om kritisk massa och röstningsresultat.....	31
7.4 Representationsteorin och röstningsresultat.....	32
8. Slutsats.....	33
8.1 Teorin om kritisk massa.....	33
8.2 Representationsteorin.....	34
8.3 Sammanfattning.....	36
9. Referenser.....	37
9.1 Böcker.....	37
9.2 Artiklar.....	37
9.3 Internetkällor.....	38
9.4 Riksdagsmotioner.....	39
10. Bilagor.....	46
10.1 Voteringsdata 1974.....	46
10.2 Voteringsdata 1995.....	49

1. Introduktion

1.1 Inledning

I den här uppsatsen undersöker vi i vilken utsträckning kvinnor som arbetar i Sveriges riksdag för en politik som förbättrar livskvaliteten för kvinnor samt om andelen kvinnor i parlament har en effekt på hur lagar ändras och stiftas. Vi väljer därför att titta på en specifik lagstiftning som påverkar kvinnor, abortlagstiftningen, för att undersöka vikten av kvinnlig representation i riksdagen. Vi testar två teoriers inverkan – representationsteorin och teorin om kritisk massa. De år vi valt att studera är 1974, då lagen om fri abort infördes i Sverige (RFSU 2014, Om abort), lagändringen 1995 som tillåter fri abort upp till arton veckor (Riksdagens protokoll: 1994/95:102) samt lagändringen från 2007, som tillåter utländska kvinnor att göra abort i Sverige (Riksdagens protokoll: 2007/08:25). Vårt material kommer att bestå av voteringsdata och motioner från de ovannämnda åren samt motioner från två år före lagändringarna. Vi kommer analysera dessa utifrån könstillhörighet på parlamentarikerna och utifrån hur de ställer sig till aborträtten. Med dessa resultat kommer vi sedan undersöka teoriernas förklaringskraft på lagändringarna.

1.2 Syfte och frågeställning

Frågeställning: I vilken utsträckning kan teorin om kritisk massa och representationsteorin förklara införandet samt försök till ändringar i abortlagen i Sverige?

Vårt syfte med den här uppsatsen är att pröva två teorier, den om representationsteorin, som menar att om kvinnor är representerade i parlamentet innebär det att politiken som förs blir mer fördelaktig för kvinnor, och teorin om kritisk massa som poängterar att en positiv förändring för kvinnor sker först när kvinnorna i legislaturerna uppnår en viss andel av parlamentet, närmare definierat som spannet mellan 15 – 30 % (Dahlerup 1988, Childs & Krook 2008). Vi vill undersöka om andelen kvinnliga parlamentariker har någon påverkan på

att den politik som förs blir mer fördelaktig för kvinnor. Abortlagen är därför en bra utgångspunkt för vår studie då de som påverkas fördelaktigt av en liberal abortlag i första hand är kvinnor.

Sverige har en av de högsta andelarna kvinnor i sitt parlament i världen (The World Bank, 2018) och ses som ett land med hög jämställdhet (Regeringen 2017). Därför är det särskilt intressant att applicera dessa teorier på Sveriges abortlag. Om våra resultat visar på att kvinnliga parlamentariker i större uträkning för en politik som är fördelaktig för kvinnor samt om vi kan visa att andelen kvinnor i riksdagen spelar roll för den politik som förs, bidrar vår studie till utomvetenskaplig relevans eftersom våra resultat kan vara av intresse för väljarkåren men också för den breda allmänheten. Vi hoppas kunna bidra inomvetenskapligt med vår studie genom att stärka tidigare forskning kring representationsteori och kritisk massa i samband med kvinnliga parlamentariker - då vi ska undersöka om det finns ett samband mellan kvinnliga parlamentariker och ändringar i svensk abortlag.

2. Tidigare forskning

Abortlagstiftningen påverkar kvinnor, inte bara känslomässigt och fysiskt utan också ekonomiskt. Den gravida kvinnan är den som riskerar att ta skada av en graviditet eller avbrott av graviditet (Chesney-Lind - Tonima Hadi) därför menar vi att aborträtt bör ses som en fråga primärt för den som bär eller kommer att bära barn. Vi utesluter inte att aborträtten även kan vara fördelaktig för män men vi ser abortfrågan som något som i första hand är fördelaktigt för kvinnor eftersom aborträtten avgör vad de får göra med sin egen kropp och eftersom det är kvinnorna som riskerar komplikationer i följderna av olagligt utförda aborter (Söderlund-Leifler 2015).

En studie som har gjorts i Amerika visar att kvinnor som nekas abort, har sämre ekonomi, och har högre risk för att hamna i fattigdom åren efter att de blivit nekade abort, jämfört med kvinnor som fick göra abort under samma period (Greene Foster, m.fl. 2018). En alltför restriktiv abortlag riskerar inte bara att få konsekvenser för enskilda kvinnor, familjer och par utan också för samhället i stort.

När vi har letat efter tidigare forskning inom ämnet har vi försökt hitta artiklar som handlar om kvinnors representation och reella förändringar i policy som vi kan koppla till att kvinnor finns representerade i legislativa församlingar. Det finns gott om forskning i ämnet Sverige. Den som skrivit mycket om kvinnors representation och deras politiska aktivitet är Lena Wängnerud, som studerat kvinnor i det svenska parlamentet, men även i kommunala och regionala församlingar (Kokkonen - Wängnerud 2017). Vi har inte lyckats hitta någon tidigare forskning om förändringar och införandet av abortlagstiftningen och kopplingen till kvinnliga ledamöter i riksdagen i Sverige.

I en studie från USA har Michael Berkman och Robert O'Connor, i sin studie *Do Women Legislators Matter?* tittat på kvinnliga amerikanska delstatsparlamentariker och kopplat deras agerande till just abortlagstiftningen. De har applicerat teorin om kritisk massa för att förklara när kvinnliga parlamentariker börjar göra skillnad. De har belägg för att kvinnor i de amerikanska statliga parlamenten inte lägger fram fler förslag för en friare eller öppnare

abortlagstiftning, men de positionerar sig i kommittéer för att försöka blockera förslag som kommer att inskränka abortlagstiftningen (Berkman – O'Connor 1993).

Situationen är inte likadan i Sverige som i statliga parlament i USA, det sitter inte lika många kvinnliga parlamentariker i de statliga legislaturerna i USA som det gör i den svenska riksdagen. Detta kan förklara att de amerikanska kvinnliga politikerna inte lägger fram faktiska förslag för att utvidga aborträtten i USA, utan genom att positionera sig i specifika maktpositioner i kommittéer hoppas de kvinnliga parlamentarikerna blockera förslag som ytterligare inskränker den smala aborträtt som finns i USA. Skillnader finns också mellan partierna. Kvinnliga ledamöter från Demokraterna är mer troliga att vara för aborträtt än sina manliga partikamrater, och än sina kvinnliga kollegor över partigränsen. Kvinnliga Republikaner är mer troliga att vara för en fri abortlagstiftning än sina manliga partikollegor (Berkman – O'Connor 1993).

En studie gjord av Colorado State har visat att kvinnor som sitter i parlament är bättre på att ta plats och kontrollera dialogen om det finns andra kvinnor närvarande (Lovenduski - Karam, 1998, s.135). Det är det vi bygger vårt antagande på, att kvinnor känner sig tryggare att ta plats och föra fram sin politik mer, ju fler kvinnor väljs in i parlamentet.

3. Teori

De två teorierna vi är intresserade av att applicera på vårt problemområde är Anne Phillips representationsteori, samt teorin om kritisk massa som handlar om att kvinnor i parlamentet måste uppnå en viss andel för att det ska leda till en förändring i politiken som förs. Anne Phillips representationsteori handlar om att en deskriptiv representation i det folkvalda parlamentet leder till en substantiell representation i samhället. Fler kvinnor i riksdagen leder till att kvinnor i samhället får det bättre, då en politik som inbegriper klassiska kvinnofrågor får mer uppmärksamhet.

3.1 Teorin om kritisk massa

Teorin om kritisk massa, med sitt ursprung från kärnfysiken blev uppmärksammat inom statsvetenskapen genom Rosabeth Moss Kanter och Drude Dahlerups studier och bygger på att kvinnor i parlamenten inte påverkar politiken genom att enbart bli invalda i parlamentet utan att det som blir avgörande för kvinnliga parlamentarikers möjlighet att påverka politiken är mängden kvinnor i parlamentet (Childs & Krook 2008, s.726ff, 730). En kritisk massa uppnås när en minoritet uppnår ungefär 30 procent av en majoritet, dock poängterar Dahlerup att det som studeras är människor och av den anledningen finns det ingen garanti att det alltid är denna ökning alltid ger samma resultat (Dahlerup 1988, s. 276). Kanter menar att efter att kvinnor uppnått 15 procent eller mer kan de alliera sig och påverka dagordningen (Childs & Krook 2012, s.533). Inom fysiken handlar teorin om kritisk massa om att det skapas en kedjereaktion först vid en viss mängd. Inom statsvetenskap är inte teorin lika exakt eftersom det finns andra faktorer som kan påverka denna kedjereaktion förutom mängden, t. ex normer, på grund av att de som studeras är människor (Dahlerup 1988, s. 275f). I vår studie kommer vi att utgå från att en kritisk massa uppnås någonstans mellan 15–30 procent (se mer information under avgränsning).

Det går inte att avskilja effekterna av kritisk massa helt från det som samtidigt sker i samhället utan istället används teorin om kritisk massa för att visa på ett samband mellan en

mängd kvinnor i parlamentet och det som sker inom parlamentet. Teorin om kritisk massa används ofta för att visa på varför kvinnliga parlamentariker inte haft större effekt på den politik som förs. Dahlerup undersöker i sin studie vad som händer efter att kvinnor har nått en kritisk mängd där hon visar på att mängden kvinnor i parlamentet leder till bland annat att särskilda ämnen som är fördelaktiga för kvinnor belyses (Dahlerup 1988, s. 275f, 292,296).

Kritik mot teorin om kritisk massa har förts fram bland annat av Katherine Bratton i sin studie, *Critical Mass Theory Revisited*, där hon har studerat andelen kvinnor i statslegislaturerna i Kalifornien, Illinois och Maryland under åren 1969, 1979, 1989, och 1999. Hon argumenterar för att kvinnor som arbetar i legislaturer där andelen kvinnor ligger under 15% kan göra en större skillnad än när andelen kvinnor börjar närma sig en kritisk mängd. Det faktum att de också förväntas ta på sig ”expertrollen” i kvinnofrågor innebär också att de i större utsträckning än män intresserar sig, och arbetar för ”kvinnofrågor”. Det betyder ju dock också att de tar på sig den rollen som förväntas av dem, och blir belönade för detta av medborgarna som röstar på dem, samtidigt som de beklagar att det måste vara så. Vilket kan tyda på att de egentligen inte är mer intresserade av att göra skillnader i så kallade kvinnofrågor än i ”vanliga” frågor (Bratton, 2002, s. 103f).

Kvinnor behöver alltså enligt Bratton, inte uppnå en kritisk mängd innan de gör skillnad i politiken. Men klyftan mellan män och kvinnor minskar när andelen kvinnor ökar i legislaturen. Vad det här beror på är komplext, men det kan helt enkelt innebära att mer män intresserar sig för ”kvinnofrågor” och kvinnor förväntas inte längre ta sig an rollen som experter i dessa specifika frågor i statslegislaturerna. När andelen kvinnor i statslegislaturen ökar, innebär det också att de praktiska skillnaderna i vardagen för kvinnor förändras till det bättre. Bratton fann att när en mer jämlik legislatur får bestämma ökar statens bidrag inom välfärden. Men en ökande andel kvinnor i legislaturer i de tre stater som Bratton har studerat visar att motioner som markeras som klassiska kvinnofrågor, i en ökande grad sponsras av manliga parlamentariker, eller av både män och kvinnor. En ökande andel kvinnor kan alltså sägas påverka också männen i statslegislaturen (Bratton 2002, s. 121ff).

3.2 Representationsteori

Studier som Katherine Brattons *Critical Mass Theory Revisited*, visar att parlament med hög andel kvinnliga parlamentariker är mer troliga att stifta lagar som gynnar kvinnor i den privata och offentliga sfären. Representationsteorin som Anne Phillips förespråkar talar för att den deskriptiva representationen i parlamentet leder till en substantiell representation i samhället, alltså en förändring i politiken som förs, som är till fördel för gruppen kvinnor i samhället i stort (Phillips, 1995). Lena Wängnerud argumenterar för att den länken inte alltid stämmer i sin studie *Beyond Presence*. Wängnerud ser ingen empiriska fakta som stödjer Phillips teori om länken mellan deskriptiv och substantiell representation i parlamentet. Kvinnor kommer helt enkelt inte att rösta enbart med tanken på kvinnors eget bästa i åtanke - de röstar olika beroende på frågan som ställs (Wängnerud, 2010).

Det är av stor vikt för samhället i sig att grupper som tidigare varit uteslutna från parlament, kvinnor och minoriteter får representation i den högsta lagstiftande församlingen i landet. Även om det inte explicit går att visa att kvinnor i lagstiftande församlingar påverkar den politik som förs till fördel för kvinnor, är det faktum att kvinnor utgör en betydande del av ledamöterna i den legislativa församlingen av stor vikt, för att den proportionellt valda församlingen ska spegla befolkningen i stort, och därmed öka i trovärdighet och öka känslan av rättvishet hos medborgarna (Phillips, 1995, s. 40).

Men endast en deskriptiv representation i parlamentet är inte nog. Forskning visar att det inte går att empiriskt fastställa att endast en representation av kvinnor i riksdagen säkerställer att livet för kvinnor i samhället förändras till det bättre, Phillips ser representation som en process, som vi måste genomföra för att ta första steget på vägen mot en mer jämställd värld. Det finns inga garantier att fler kvinnor i riksdagen kommer innebära att fler kvinnor i samhället får det bättre som grupp. Det kan vara så att vissa grupper av kvinnor får det bättre, medan andra grupper får det sämre. "It is, in some sense, a shot in the dark: far more likely to reach its target than when those shooting are predominantly male, but still open to all kinds of accident" (Phillips, 1995, s. 82f).

Detta betyder dock inte att det inte har förekommit förändringar till fördel för kvinnor. Många studier gjorda i Sverige visar att i takt med en ökande andel kvinnor i parlamentet har sociala förändringar och lagförslag som är av intresse för kvinnor fått ökad vikt, och ett ökande intresse för frågor av det här slaget har fått ökat utrymme på dagordningen. Ingen kan med säkerhet säga om det beror på just den ökande andelen kvinnor i riksdagen, eller på en

skiftande norm i samhället. Studier som har försökt visa på exakt hur det sambandet ser ut möts av problem (Wängnerud, 2010, s. 3).

4. Metod och material

Utifrån de två ovannämnda teorierna undersöker vi tre ändringar i abortlagen under åren 1974, 1995 och 2005. Det material vi kommer att använda oss av är motioner och voteringsdata för att se om det finns något samband mellan kön och den förda abortpolitiken. Vi kommer att göra en kvalitativ textanalys av motioner som är skrivna två år innan lagändringarna röstas igenom, för att undersöka i vilken utsträckning kvinnliga eller manliga parlamentariker argumenterar för att inskränka eller inte inskränka aborträtten. Därefter kommer vi att sammanställa vår analys av motionerna kvantitativt. För att undersöka hur enskilda riksdagsledamöter har röstat i abortlagsändringar kommer vi att använda oss av riksdagens egna voteringsdata från riksdagsbiblioteket och voteringshemsida och sedan kartlägga dessa kvantitativt utifrån könstillhörighet. Vi har använt oss av Metodpraktikan av Peter Esaiasson med flera från 2012 för att hämta inspiration till metod och tillvägagångsätt för studien. Den större delen av materialet kommer att vara insamlat från riksdagens egna bibliotek och hemsida. I syfte att vara så transparenta som möjligt med vårt tillvägagångssätt har vi i detta metodkapitel redovisat vår metod så genomgående som möjligt för att analysera motionerna och röstningsresultaten. I den kvalitativa resultatdelen i kapitel 6 finner ni utdrag ur motioner där vi ger exempel på hur vi kategoriserat dem.

4.1 Operationalisering- Inskränkande eller inte

För att avgöra om en motion - och i förlängningen en parlamentariker - vill inskränka eller inte inskränka abortlagen har vi delat in motionerna i två olika kategorier ”de parlamentariker som vill inskränka aborträtten” och ”de parlamentariker som inte vill inskränka rätten till abort”. Det vi har utgått ifrån är hur abortlagstiftningen ser ut idag, där vi menar att lagstiftningen som den ser ut idag i Sverige ger kvinnor en fullgod rätt till fri abort. För att avgöra om en ändring i abortlagstiftningen inskränker aborträtten eller inte kommer vi att utgå ifrån samma kriterium. Alla argument som syftar till att inskränka aborträtten kommer att väga tyngre än argument som inte vill inskränka aborträtten. Det vill säga att om en motion har argument för båda sidor, kommer argument för att inskränka aborträtten avgöra vår klassifikation.

För att undvika risken att tolka materialet olika har vi en tydlig definition på hur materialet ska klassificeras.

De parlamentariker som vill inskränka aborträtten:

1. De som vill sänka andelen veckor från vad det är idag (vecka 18 samt 22).
2. Om fostret prioriteras före kvinnas rätt till att välja innan vecka 18 eller 22.
3. Försök att försvåra möjligheten till att göra abort innan vecka 18.
4. Information som förespråkar att behålla barnet där kvinnas eget bästa och rätt till abort inte tas i hänsyn, inskränker rätten till abort. Där ibland information som avsiktligt ämnar att ändra kvinnans åsikt till att behålla barnet, inskränker på kvinnans rätt till fri abort.
5. De som vill ta bort rätten att bestämma över fullföljd eller avbruten gravitet från den som bär fostret innan vecka 18 eller 22 förutom av medicinska skäl, så som att kvinnans liv är i fara.
6. De som menar att sjukhusvårdspersonal av särskilda skäl kan fransäga sig uppgiften att utföra abortingrepp.
7. De som vill införa att minderåriga som genomgår en abort måste informera sina föräldrar eller vårdnadshavare.
8. De som vill försvåra eller förlänga processen kring ändringar eller införandet av abortlag när vi inte anser att tillräckligt god anledning lämnas.

De parlamentariker som inte vill inskränka rätten till abort:

1. De som inte vill sänka andelen veckor från vad det är idag.
2. Om kvinnas rätt till att göra abort prioriteras framför barnets rätt att leva innan vecka 18 eller vecka 22.
3. Försök till att underlätta för möjligheten till att göra abort innan vecka 18.
4. De som vill minska andelen aborter genom information: Preventivmedel och sexualundervisning i skolan som inte avsiktligt ämnar att ändra kvinnans åsikt till att behålla barnet och därför inte inskränker kvinnans rätt till abort.
5. De som vill införa att det ska vara legitimerad läkare som utför aborten eller specialutbildade barnmorskor med erfarenhet av gynekologi och ultraljudsundersökningar.

4.2 Operationalisering – Kvinnlig parlamentariker

För att avgöra om en parlamentariker har könstillhörigheten kvinna när vi studerar motioner och voteringsdata har vi definierat kvinnliga parlamentariker som en parlamentariker som har ett kvinnligt förnamn, alternativt när vi är osäkra på om förnamnet tillhör en kvinna undersöker vi om parlamentarikern beskrivs med pronomen *hon* alternativt *fru* eller *fröken*, från tidigare årtal. Anledningen till att vi har valt att operationalisera begreppet på ett sådant

sätt har att göra med att det ska vara så tidseffektivt som möjligt för oss när vi kategoriserar en stor mängd material.

4.3 Motioner och röstningsresultat tillvägagångsätt

Efter att vi har kategoriserat motionerna kommer vi att undersöka hur många män eller kvinnor som skrev respektive motioner. Om flera olika motioner är skrivna av samma parlamentariker räknas dessa parlamentariker som en ny kvinna eller man då de engagerat sig i frågan igen. Eftersom det vi vill undersöka kring motionerna är om kvinnliga parlamentariker i större grad engagerar sig i frågor som är fördelaktiga för kvinnor har vi valt att göra på detta sättet. Till er som läser denna text vill vi därför göra er uppmärksamma på att de resultat vi presenterar kring motionerna är gjorda på detta sättet och speglar inte hur många olika parlamentariker som lämnat in inskränkande eller icke inskränkande motioner. Inte heller speglar motionsresultaten antalet motioner som är av inskränkande eller inte inskränkande karaktär. Våra motionsresultat visar hur många gånger kvinnliga eller manliga parlamentariker varit författare till motioner som är inskränkande. Röstningsresultaten visas till skillnad från motionsresultaten i antal kvinnor och män som har röstat ja eller nej. Vi har valt att inte ha med de parlamentarikerna som var frånvarande eller avstod när lagändringarna röstades om i våran studie.

4.4 Begreppsförklaring

Vi använder oss huvudsakligen av två teorier i den här uppsatsen, Critical Mass Theory, som den är formulerad av Drude Dahlerup, och descriptive och substantive representation, som den är formulerad av Anne Phillips. För att skriva en någorlunda grammatiskt korrekt uppsats på svenska har vi valt att översätta de här två teorierna. Critical mass, får namnet teorin om kritisk massa på svenska, och substantive representation blir översatt till substantiell representation på svenska. Descriptive representation blir helt enkelt översatt till deskriptiv representation.

5. Avgränsningar

5.1 Abortlagstiftning

Vi har valt att avgränsa oss till abortlagstiftningen eftersom den lagstiftningen tydligt går att koppla till kvinnor och vi anser att det är fördelaktigt för att säkerställa att vi mäter det vi påstår att vi ska mäta - då vi ska pröva teorier som handlar om att kvinnliga parlamentariker i större utsträckning för en politik som är fördelaktig för kvinnor. Att vi har valt en lagstiftning har att göra med att vi vill ha möjligheten att göra en mer djupgående textanalys i relation till tidsbrist. Vi har valt Sverige på grund av riksdagens öppenhet kring stora delar av sitt arbete, där information kring motioner, propositioner och debatter är lättåtkomlig samt är skriven på ett språk vi båda förstår. Ett ytterligare skäl att välja Sverige för att belysa representationsteori är att Sverige är ett tacksamt land att arbeta utifrån, då vi har haft en relativt stor andel kvinnor i riksdagen sedan 70 – talet, (20%) (SCB).

5.2 Årtal

Vi har valt att studera abortlagen över tid för att kunna kartlägga i vilken utsträckning andelen kvinnor i riksdagen har spelat roll för abortlagens införande och ändringar. 1974 satt cirka 21 procent kvinnor i riksdagen, 1995 satt 40 och 2007 satt 47 (SCB). Vi är intresserade av att undersöka om det sker en skillnad i röstningsresultat och motioner efter att kvinnor i riksdagen uppnått en kritisk massa, det vill säga åren 1993–1995 samt 2005–2007. Att vi valt ändringarna 1995 och 2005 beror på att av alla de sju ändringar som skett i abortlagen är det de enda ändringarna som enbart ändrat abortlagen och inte fler lagar samtidigt (SFS: 1974:595). Vidare skedde ändringar som har en större effekt dessa årtal. 1995 togs kravet kring obligatorisk kuratorsutredning bort, för att få lov att göra abort efter vecka 12 vilket i praktiken innebar fri aborträtt fram till vecka 18 (Riksdagens protokoll: 1994/95:102) samt år 2007 då det blev lagligt för utländska kvinnor att göra abort i Sverige (Riksdagens protokoll: 2007/08:25) och 1974 infördes fri abort till vecka 12 (RFSU 2014). Fram till 1972 satt det endast 14 procent kvinnor i riksdagen (Heldmark 2016) men efter valet 1973 ökade andelen kvinnor i riksdagen till ungefär 21 procent (SCB). Då vi studerar motioner från 1972 hamnar

vi innan en kritisk massa ska ha formerats om vi utgår från Kanters definition. (Se teori.) Under hela perioden från 1972–1974 är andelen kvinnor lägre än 30 procent (Heldmark 2016) vilket innebär enligt Dahlerups synsätt att vi under hela denna period studerar motioner och röstningsresultat innan en kritisk massa har infunnit sig.

5.3 Motioner

Vi studerar motioner två år innan lagändringarna sker. Alltså två år innan beslutet tas att ändra på en lag, inte två år innan den lagen börjar gälla. Att det blev just 2 år innan beror dels på den tid det tar att gå igenom motioner om abortlagstiftning, av vilka det finns drygt 500 sedan 1970 – tal, och på vilken bäring de har på det lagförslag som det sedan beslutas om i riksdagen. Vidare väljer vi motioner med sökordet ”abortlagstiftning” för att ytterligare avgränsa antalet motioner. Det kan innebära att motioner som handlar om abort utesluts, men vi är intresserade av lagstiftningens ändringar, och användandet av ordet abort kan innebära att motioner som är ovidkommande för vår studie kommer med. För att kunna belysa ändringarna i abortlagstiftningen rent empiriskt vill vi visa vilka parlamentariker som lägger fram motioner. Vi valde motioner för att vi är intresserade av de frågor som individer och grupper av riksdagsledamöter driver.

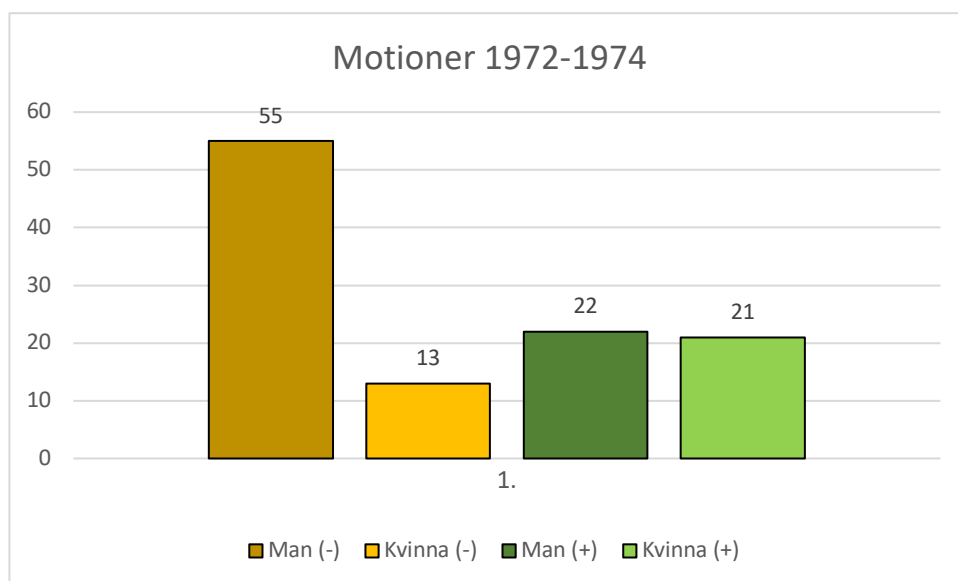
5.4 Voteringsdata

Voteringsdata från 1974 och 1995 samt personregister över riksdagsledamöter från 1974 har inhämtats via USB eller mail från Riksdagsbiblioteket. Voteringsdata från 2007 har vi fått från riksdagens egen voteringshemsida. Vi har valt att studera voteringsdata för att se om det finns något mönster kring könstillhörighet och hur olika parlamentariker har röstat i abortfrågan.

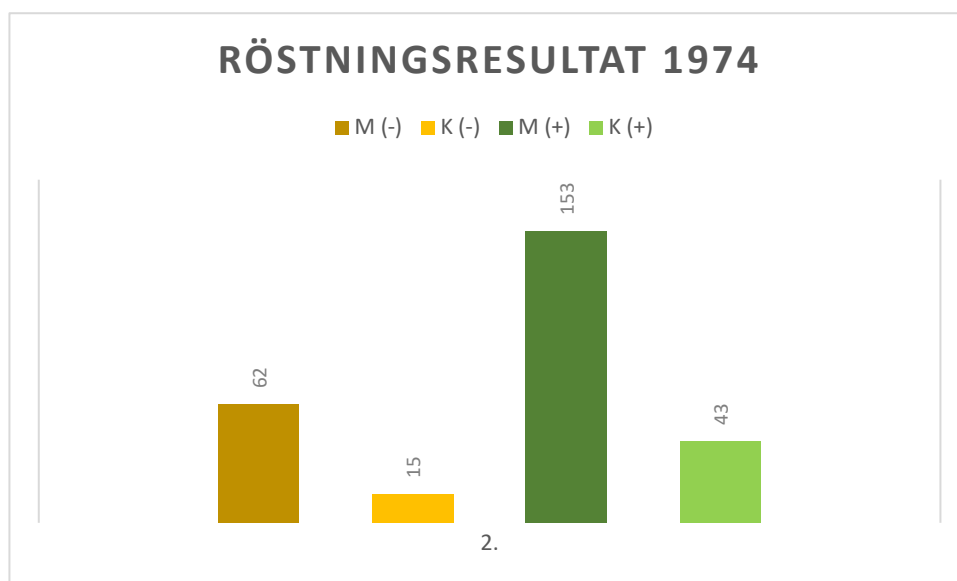
6. Resultat

6.1 Kvantitativa resultat

I det här kapitlet presenterar vi de kvantitativa resultaten med hjälp av stapeldiagram för att ge er en bättre översyn. Motionsdiagrammen visar hur många gånger manliga respektive kvinnliga parlamentariker lämnade in motioner som ämnade att inskränka rätten till abort eller som inte ämnade att inskränka aborträtten. Under staplarna kan ni se könstillhörigheten samt om dessa vill inskränka aborträtten vilket vi betecknar med (-) eller om de inte vill inskränka rätten till abort (+). Diagrammen ”röstningsresultat” redovisar hur många män eller kvinnor som röstade för de olika abortlagsändringarna. Kvinnliga parlamentariker får beteckning K och sedan följs antingen denna bokstav av (-) eller (+) det först nämnda betyder att hon röstade nej eller sist nämnda att hon röstade ja. Manliga parlamentariker har fått beteckningen M och följs sedan av (-) eller (+) utifrån samma principer som för kvinnliga parlamentariker.

Källa: Egna beräkningar utifrån motioner från riksdagens hemsida

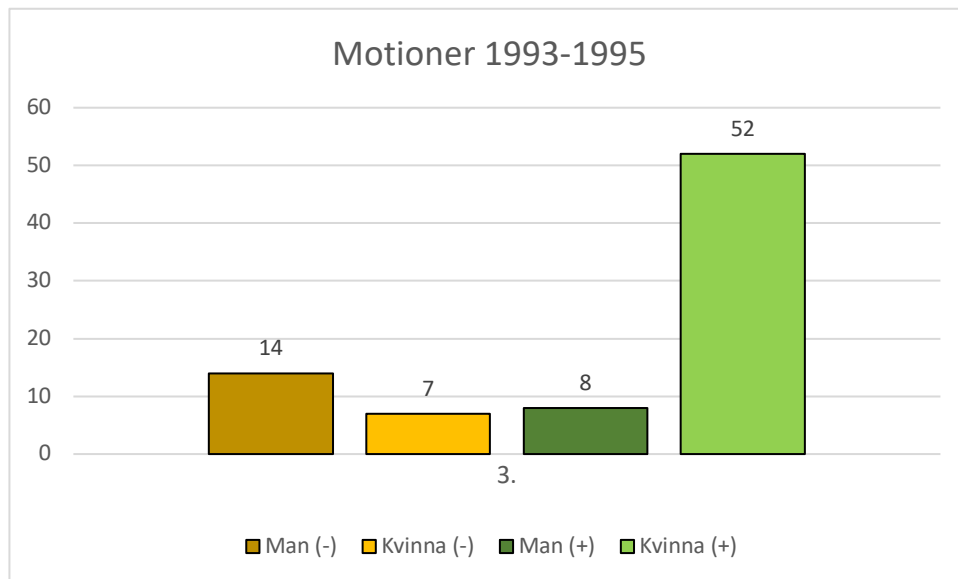

Källa: Egna beräkningar utifrån voteringsdata från riksdagsbiblioteket se bilaga 10.1

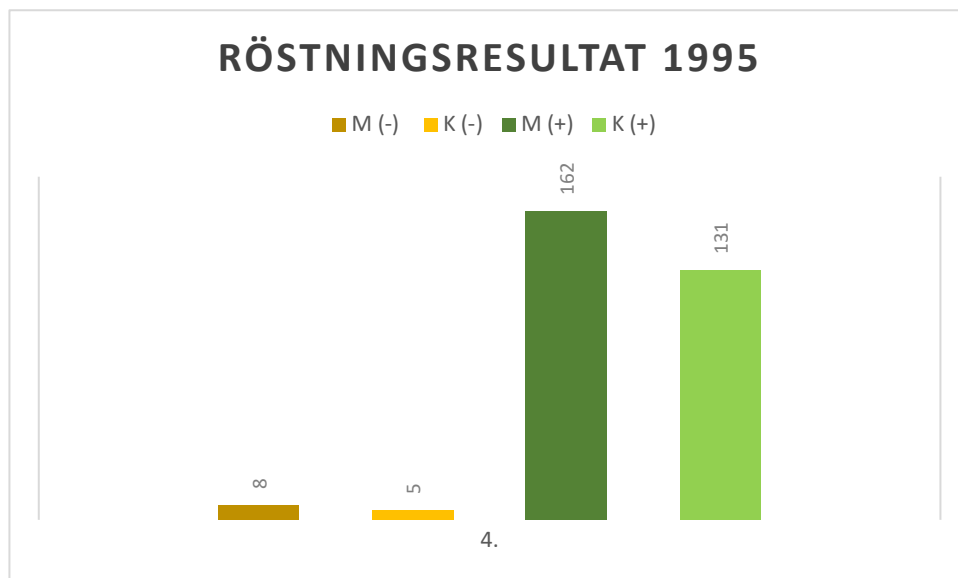
6.1.1 1974

Resultatet från de motioner vi studerat från 1972–1974 visade att 71 procent av alla manliga parlamentariker som lämnade in motioner var negativt inställda till införandet av fri abort och 29 procent för fri abort. Jämfört med 62 procent av alla kvinnliga parlamentariker som lämnade in motioner där de argumenterade för fri abort och 38 procent av kvinnorna argumenterade emot införandet av fri abort.

Även om det största antalet motioner som är för en inskränkning till aborträtten är författade av män under 1972–1974 - kan vi se på röstningsresultatet att en majoritet av männen röstar ja till förslaget att införa en fri abortlag fram till v. 12. 71 procent av alla män närvarande under röstningen var för förslaget och 29 procent röstade emot förslaget. Av de kvinnliga parlamentarikerna närvarande röstade 74 procent för förslaget och 26 procent emot förslaget.

Källa: Egna beräkningar utifrån motioner från riksdagens hemsida

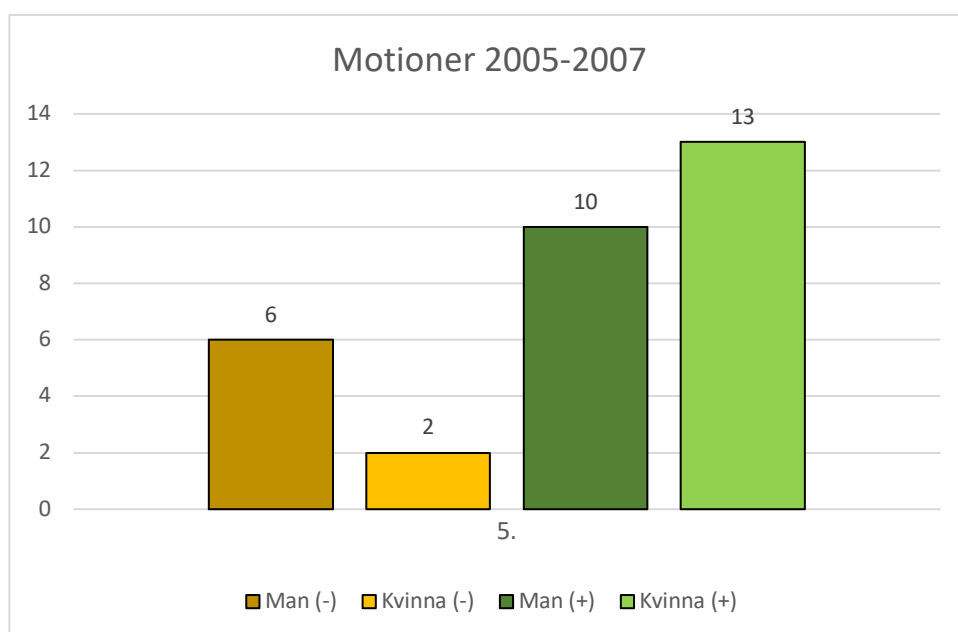
Källa: Egna beräkningar utifrån voteringsdata från riksdagens voteringshemsida se bilaga 10.2

6.1.2 1995

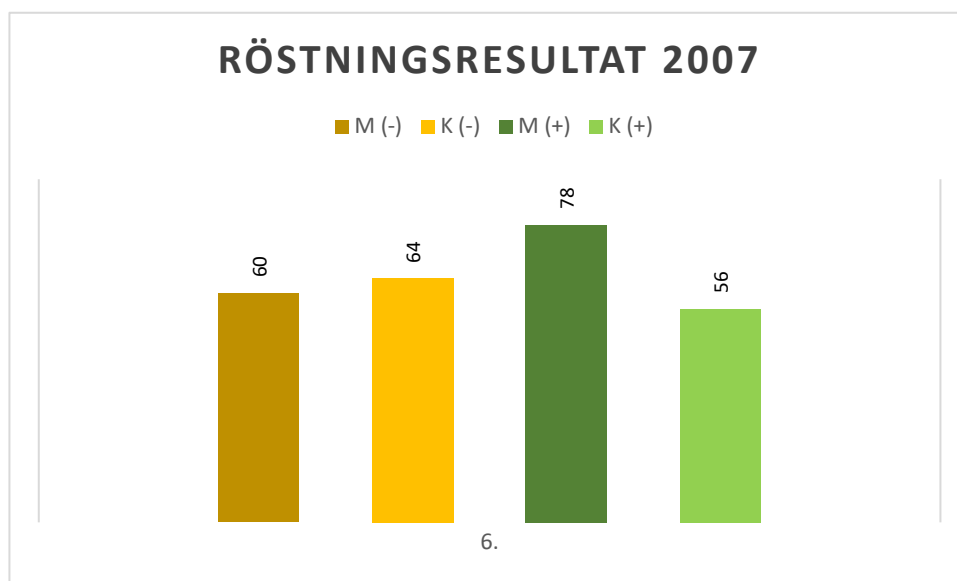
88 procent av kvinnliga parlamentariker som lämnade in motioner 1993–1995 ville inte inskränka rätten till abort jämfört med 36 procent av de manliga parlamentarikerna som lämnade in motioner som argumenterade för att upprätthålla eller utveckla aborträtten. 64 procent av manliga parlamentariker som skrev motioner 1993–1995 ville inskränka aborträtten jämfört med 12 procent av alla de kvinnliga parlamentarikerna som skrev

motioner. Vi ser också att det är fler kvinnliga parlamentariker än män under åren 1993 – 1995 som lämnar in motioner.

När förslaget om att ändra 1, 2, 4, 5, 6 och 7 §§ samt att lägga till en ny 8 § i abortlagen 1995, som i stora drag innebar att kvinnor inte behövde genomgå särskilda kuratorsutredningar för att göra abort efter vecka 12 samt skulle erbjudas stödsamtal efter en abort om de önskade (Riksdagens protokoll: 1994/95:102), röstades om i riksdagen var det bara 13 personer som totalt röstade emot förslaget. 95 procent av alla män närvarande röstade för förslaget och 96 procent av alla närvarande kvinnor röstade för.

Källa: Egna beräkningar utifrån motioner från riksdagens hemsida

Källa: Egna beräkningar utifrån voteringsdata från riksdagsbiblioteket

6.1.3 2007

De motioner vi har studerat från 2005 till 2007 visade att kvinnliga parlamentariker i större utsträckning argumenterade för att inte inskränka aborträtten än männen. 13 procent av alla kvinnliga parlamentariker som lämnade in motioner 2005–2007 ville inskränka rätten jämfört med 86 procent som argumenterade för en fri aborträtt. Jämfört med männen var det 37,5 procent som förde fram argument för att inskränka på aborträtten och 62,5 procent som argumenterade för att bibehålla eller utveckla aborträtten.

När man i riksdagen 2007 röstade om förslaget att ändra 5, 6 §§i abortlagen, som innebär att även kvinnor som inte är svenska medborgare får göra abort i Sverige, röstade 47 procent av de kvinnliga parlamentarikerna för förslaget och 53 procent emot förslaget. Motsvarande siffra för männen visade att 56,5 procent av alla manliga parlamentariker närvarande det mötet röstade för förslaget jämfört med 43,5 procent som röstade emot.

6.1.4 Sammanställning av alla motioner

Vår sammanställning av alla motioner tillsammans från åren 1972–1974, 1993–1995 och 2005–2007 visar att 38,5 procent av alla kvinnliga parlamentariker som skrev motioner och 18 procent av alla manliga parlamentariker som skrev motioner inte ville inskränka rätten till

fri abort, jämfört med 10 procent av alla av kvinnliga parlamentariker och 33,5 procent av alla manliga parlamentariker vars motioner syftade till att inskränka aborträtten.

6.2 Kvalitativa resultat

Under genomförandet av vår analys av motioner från 1972–1973, 1993–1995 och 2005–2007 har vi kunnat urskilja särskilda mönster bland argumenten för eller emot rätten till fri abort där parlamentarikernas könstillhörighet tycks ha en påverkan på vilken typ av argument som används. I denna del kommer vi presentera och visa på dessa mönster samt redovisa utdrag från motioner vi analyserat i relation till hur vi kategoriserat de olika motionerna utifrån våra operationella indikatorer. I första delen kommer vi visa på utdrag ifrån motionerna där vi kommer att visa på hur vi har kategoriserat dessa motioner som inskränkande eller inte utifrån våra operationella kategorier. Observera att dessa utdrag är ett urval och inte en redogörelse för alla motioner som vi analyserat. Första delen handlar om de motioner som argumenterar för en inskränkning av rätten till fri abort, den andra delen handlar om de motioner där vi ser att författarna är för införandet av en fri aborträtt, eller vill bevara eller skydda den dåvarande aborträtten.

6.2.1 Motioner som vill avgränsa rätten till fri abort i fråga om antalet veckor

En del motioner argumenterar för att spannet mellan aborträtten och fostrets överlevnadsmöjligheter ska vara större än det är idag. Därför förordar de att vecka 20 ska vara den borte gränsen för abort. Vi har valt att välja kvinnans möjlighet att tänka över sitt beslut i god tid som ett argument för att de författare som skriver motioner som talar för vecka 12 som den absoluta gränsen, som för ett inskränkande av aborträtten.

Av olika skäl, såväl etiska, medicinska som vårdtekniska, är det av betydelse att lagen upprätthåller en gräns vid tolfte havandeskapsveckan (...) Hänsynen till fostrets utveckling gör också att en definitiv gräns bör dras vid tolfte havandeskapsveckan.

(Lindquist m.fl. 1974:1741)

...att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om att skärpa tidsgränsen för abort från artonde till tolfte veckan...

(Tillander m.fl. 1992/93 So412)

Man kan inte tala om kvinnans rätt till abort. Ett barn har i princip alltid en far med samma rätt till barnet, och barnet har rätt att få födas.

(Nilsson m.fl. 1974:1644)

Ett foster har liv och bör som blivande människa ges rättsskydd. Den ofta framförda tesen att varje människa själv bör få bestämma över sin egen kropp måste avvisas. Det skulle innebära att människan fritt förfogar över livet i abortsammanhang över sitt eget och minst ytterligare ett och en sådan uppfattning är oförenlig inte bara med den kristna etiken utan också med den västerländska civilisationens djupaste rättstraditioner.

(Bohman m.fl. 1974:1729)

Information som förespråkar att behålla barnet där kvinnans eget val inte tas hänsyn till, inskränker rätten till fri abort räknas till denna typ av information som avsiktligt ämnar att ändra kvinnans val att göra abort. Lagstadgad obligatorisk information om alternativ till abort uppfattar vi dessutom som onödigt. Det är läkarens uppgift att informera om olika val och alternativ till abort, och vi anser det vara onödigt och inskränkande att skriva in i lagen. Information om alternativ ges av läkaren vid samtal om abort. Information i sig är ingenting som är farligt eller inskränker på rätten att göra abort, det ska självklart finnas information om preventivmedel och alternativa vägar, men när kvinnan väl har bestämt sig för att göra abort är information med syfte att ändra på hennes val, eller döma henne för det, något vi uppfattar som inskränkande på aborträtten.

(...) att lagstadgad obligatorisk information om alternativ till abort skall ges till alla abortsökande kvinnor (...)

(Tillander m.fl. 1974:1738)

Denna information bör bl.a. innefatta: information om graviditeten, hur olika abortmetoder går till, de medicinska och psykologiska riskerna om kvinnan väljer abort, de medicinska och psykologiska riskerna om kvinnan väljer att fullfölja graviditeten, det ofödda barnets utveckling, alternativ till abort och annan information som är nödvändig för att fatta ett informerat beslut (...)

Tidigare fanns *obligatoriska* kuratorssamtal såväl före som efter en abort lagstadgade. Detta övergavs genom en lagändring vid mitten av 1990-talet. I och med Socialstyrelsens nya Föreskrifter och allmänna råd om abort är det nödvändigt att obligatoriska samtal återinförs.

(Oscarsson – Wälivaara 2005/06: So559)

6.2.2 Motioner som ämnar införa en samvetsklausul för vårdpersonal

Abort är en medicinsk åtgärd där sjukvårdspersonal inte kan välja bort delar av sitt uppdrag på grund av moraliska eller religiösa uppfattningar. Det skulle innebära risker att de illegala

aborterna ökar igen, eller att det blir ojämlikt var du kan få göra en abort eller inte (Flodin, 2014). Av det skälet har vi valt att kategorisera och analysera motioner som ämnar införa samvetsklausuler som negativa till fri abortlagstiftning.

Sjukvårdspersonal, som av moraliska eller religiösa skäl inte önskar medverka vid abortoperation, skall inte kunna tvingas därtill.
(Lundgren m.fl. 1974:1735)

För vårdpersonalen på sjukhus kan detta etiska dilemma bli särskilt aktuellt. Vid en ny abortlagstiftning måste därför vårdpersonalens situation beaktas. Den måste ges rätt att vägra utföra abort utan att den därför gör sig skyldig till tjänstefel eller i övrigt skall anses ha försummat sin plikt.
(Tillander m.fl. 1974:1739)

6.2.3 De som vill försvåra processen kring ändringar eller införandet av abortlag

Eftersom debatten hade rasat i flera årtionden, samt att kvinnor utsatte sig för risker när de gjorde illegala aborter (Sveriges Radio, RFSU), anser vi att särskilt herr Fridolfssons förslag är ämnat att försvåra för införandet av rätten till fri abort.

(...) att riksdagen med avslag å propositionen 1974:70 beslutar att som sin mening ge Kungl. Maj:t till känna att förslag till abortlag bör tas upp av den riksdag vars sammansättning bestäms i nästkommande val, så att väljarna får möjlighet att själva påverka utgången i en så allvarlig samvetsfråga.
(Fridolfsson 1974:1730)

6.2.4 De som vill införa att minderåriga måste informera sina föräldrar

Eftersom vi anser att rätten att få bestämma över sin egen kropp inte ska ligga hos vårdnadshavarna.

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om samrådsskyldighet med omyndiga abortsökandes vårdnadshavare.
(Lindström m.fl. 2005/06: So530)

6.2.5 Motioner som är positiva till fri abort

Gemensamt för alla motioner, för eller emot fri abort som vi har gått igenom har varit att abort inte är någonting som ska användas som preventivmedel, utan någonting som ska finnas endast som en sista utväg. Det är angeläget att hålla ner antalet aborter som görs i Sverige, varför vi har kategoriserat motioner som är för att skära in på antalet aborter med hjälp av åtgärder som exempelvis sexualundervisning i skolorna och preventivmedelsrådgivning och som inte inskränker på rätten till att göra abort, som motioner som i grunden är positiva till fri abort.

Fri aborträtt skulle medföra att aborterna skulle kunna genomföras innan tolfte veckan av havandeskapet dvs. inom den tidsperiod under vilken man kan utföra ingreppet med en enkel skrapning.

(Hermansson m.fl. 1974:431)

Det bör vara varje barns rätt att födas önskat. För att så långt möjligt uppnå detta, utan att behöva tillgripa nödlösningar med abort, måste stor vikt läggas vid forskning, upplysning och rådgivning om preventiva åtgärder. (...) Information om preventivmedel måste ges på ett lättfattligt och sakligt sätt och så att den når ut till människorna. Sådan information bör ingå i all undervisning i samlevnadsfrågor och familjekunskap samt i föräldrautbildning. Skolans ansvar är i dessa avseenden mycket stort.

(Andersson m.fl. 1974:1727)

(...) att den nationella styrningen stärks när det gäller omfattning och innehåll i sex- och samlevnadsundervisningen.

(Linna m.fl. 2006/07: So374)

Någonting som flera motioner som är för fri abort tar upp, är det faktum att restriktiva abortlagar inte innebär att aborter kommer att försvinna eller ens minska. Det som händer är att siffrorna flyttar över i statistiken, från legala till illegala aborter. Det innebär också en ökad psykisk och fysisk risk för kvinnan som går igenom en illegal abort. Därför anser vi att motioner som skyddar veckogränserna som de står idag, är för fri abort.

Dessutom är det viktigt att abortlagarna inte görs restriktiva så att illegala aborter blir den enda möjligheten. En restriktiv lagstiftning minskar inte aborternas omfattning -- utan skiftar bara över antalet från legala till illegala med de ökade risker detta innebär.

(Biörsmark m.fl. 1993/94: U642)

Vi anser inte att det idag finns tillräckliga skäl för att sänka den s.k. 18-veckorsgränsen till 12 veckor. Våra

huvudsakliga skäl till detta är: en ökad restriktivitet skulle kunna leda till ökning av illegala aborter minskat rådrum i tid för beslut om abort kan förhastat till abortbeslut (...)
(Branting m.fl. 1992/93: So475)

Förändringar i abortlagen som är till fördel inte bara för svenska kvinnor, utan även för att kvinnor som inte har tillgång till legala aborter i sitt hemland ska kunna komma till Sverige för att göra en laglig abort, har kategoriserats som positiva till rätten om fri abort.

Som ett led i arbetet för kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa är det självklart att också utländska kvinnor ska kunna komma hit och få hjälp att utföra ett ingrepp som män i deras eget land lagstiftat mot och moraliserar över.
(Palm m.fl. 2006/07: So482)

6.2.6 Mönster beroende på könstillhörighet

Ett mönster baserat på motionerna som är negativa till rätten att göra abort, är att manliga parlamentariker har en större tendens än kvinnliga parlamentariker att argumentera för att inskränka rätten till abort på grund av fostrets rättigheter. I dessa motioner lyfts fostret fram som en egen individ, där dessa parlamentariker antingen vill sänka antalet veckor det är tillåtet att göra abort alternativt ta bort rätten till att göra abort eller argumentera för att detta synsätt bör avgöra hur vi ser på abort. Detta sätt att se på abort följs också ofta av formuleringar om kristen värdegrund och moralitet, där foster och mamma lyfts fram som två skilda individer, men fostrets rätt eller intresse att leva väger tyngre än kvinnans rätt att välja, allteftersom fostret blir äldre. Deras argument går ofta ut på att inskränka antalet veckor man får göra abort från v. 22 till v. 20, de anser då att fostrets rätt bör väga tyngre än kvinnans.

Bland de motioner som inte ämnar att inskränka rätten till abort ser vi ett motsatt mönster där kvinnliga parlamentariker i större utsträckning argumenterade för kvinnors rätt att bestämma över sin egen kropp och där fostret rätt till liv inte förespråkades framför denna rätt. Det fanns dessutom återkommande argument för att restriktiv abortlagstiftning leder till högre risk för fler illegala aborter, vilket skulle innebära ökade risker för att kvinnor råkar ut för infektioner till följd av medicinskt osäkra aborter. Vidare argumenterade fler kvinnor för att rätten till abort är någonting mer än bara rätten att bestämma över sin egen kropp själv. Restriktion till aborträtt ses som ett försök att behålla makten över den kvinnliga sexualiteten. Rätt till fri abort, är då motsatsen, ett steg mot frihet i sin sexualitet och kropp.

En motion vi finner särskild intressant är 1992/93: So510 från 1993 där 36 kvinnliga parlamentariker författat en motion där de lyfter fram männens kontroll över kvinnors kroppar historiskt i relation till abort där vi menar att dessa parlamentariker fungerar som en homogen grupp på grund av deras egen könstillhörighet. Det är ett stort antal parlamentariker som alla har samma kön och skrivit en motion där det går att se ett samband kring tanken att kvinnliga parlamentariker representerar kvinnor samt att antalet kvinnor i riksdagen har en effekt.

7. Analys

7.1 Teorin om kritisk massa och motionerna

Andelen kvinnor i riksdagen var drygt 21 procent år 1974, år 1995 var den siffran ca 40 procent och 2007 uppgick den till dryga 47 procent. Det är stor ökning i andel kvinnor i riksdagen, speciellt mellan åren 1974 och 1995. Utifrån motionerna ser vi att det sker en stor skillnad från 1972–1974 där manliga parlamentariker i större utsträckning argumenterade för att inskränka aborträtten och 1993–1995 då kvinnor i stor utsträckning förde fram argument för att inte inskränka rätten till abort – jämfört med 1974 där kvinnor som inte ämnade att inskränka aborträtten tog betydligt mindre plats än de gjorde 1995. Kvinnliga parlamentariker engagerade sig i större grad för att inte inskränka aborträtten under 1993–1995 utifrån motionerna. Beror det på ökningen från 21 procent till 40 procent kvinnor i riksdagen?

Som tidigare nämnts går inte teorin om kritisk massa helt att utesluta från samhället runt omkring men genom vårt studerande av enbart motionerna och dess författare, ser vi att den politiska debatten om abort åtminstone genomgick en stor förändring mellan åren 1972–1974 och 1993–1995. Kvinnliga ledamöter under riksdagsperioden 1993 tar mer plats genom att stå bakom betydligt fler motioner än under 1972–1974. Det har gått nästan 20 år mellan de två perioderna, kvinnor tar mer plats i samhället vilket kan ha haft effekt på riksdagen, då riksdagsledamöternas beteende ändras. 1995 utgör kvinnliga parlamentariker nästan hälften av ledamöterna i riksdagen vilket gör det enklare att lägga fram motioner som är nästan uteslutande skrivna av kvinnliga ledamöter.

Under 2005–2007 argumenterade 87 procent av alla kvinnliga ledamöter som lämnade in motioner för att inte inskränka aborträtten och endast 13 procent av kvinnorna var emot aborträtten. Vi menar att det finns ett mönster då kvinnor efter 1972–1974 tar större plats i frågan om abort. Utifrån detta ser vi att teorin om kritisk massa kan förklara att motionerna ökar, eftersom motionerna skrivna av kvinnor ökar. Det vill säga att andelen kvinnor i parlamentet kan ha spelat roll för att kvinnliga parlamentariker tar större plats, samt att det är först vid en större andel som kvinnor kan börja påverka en mer kvinnovänlig politik, stämmer

då det är fler kvinnor som argumenterar för att inte inskränka rätten efter att de uppnått över 30 procent.

Teorin den kritiska massan uppnås någonstans i spannet 15 – 30%. I vår studie börjar vi år 1972 då andelen kvinnor i riksdagen var på 14 procent och 1973–1974 då det var 21 procent kvinnor i riksdagen vilket har gjort det möjligt att tydligare kunna se om teorin om kritisk massa har någon förklaringskraft kring ledamöternas agerande. Ökningen mellan åren 1972–1974 och 1993–1995 skulle kunna vara en effekt av att andelen kvinnor i parlamentet gick från drygt 14% till drygt 40%. Det är den mest uppenbara förklaringen utifrån teorin om kritisk massa och våra resultat, men den måste inte vara den enda. Förändringar i debatten och kvinnors tendens att ta mer plats kan också vara rimliga förklaringar. Men om kvinnor tar mer plats i debatten kan det också innebära att de känner sig tryggare, och har lättare för att göra det därför att det finns en stor grupp kvinnliga politiker förutom de själva, som möjliggör att de tar större plats. Det går dock att argumentera för att de förändringar som äger rum i samhället har sin grund i att parlamentet börjar bli mer jämställt.

7.2 Representationsteorin och motionerna

Utifrån de motioner vi har studerat ser vi ett tydligt sammanband mellan att kvinnor i högre grad argumenterar för att inte inskränka aborträtten, än de gör för att inskränka den. Av alla motioner författade av kvinnor, sammanställda från alla år vi har studerat, syftade 80 procent av kvinnliga parlamentariker som lämnade in motioner att inte inskränka rätten till abort och 20 procent till att inskränka. Det är en tydlig skillnad jämfört med de motioner inlämnade av män där 65,5 procent syftade till att inskränka rätten till abort och 34,5 procent ämnade till att inte inskränka rätten. Utifrån dessa resultat ser vi ett tydligt samband kring att kvinnliga parlamentariker är mer benägna att föra en politik som är fördelaktig för kvinnor.

Genom vår kvalitativa undersökning av motionerna kan vi också se att vissa mönster framgår. Kvinnor använder i större utsträckning argument som lyfter kvinnans ställning, där hennes rätt att välja sätts i första rummet. Uppfattningen hos de kvinnor, och män, som är för en fri aborträtt är att aborterna inte kommer att försvinna med hjälp av restriktiva lagstiftningar. Aborträtten måste få finnas kvar som ett lagligt, säkert alternativ för att i större grad undvika risker som infektioner och infertilitet. Männerna, och kvinnorna som är mot rätten till fri abort,

argumenterar för att barnet är en individ, med en individs rättighet till liv. De prioriterar den rättigheten högre än kvinnans rätt att välja vad hon vill göra med sin graviditet. Det bör även nämnas här att av alla motioner vi har studerat, under alla åren är det bara en motion som enbart är författad av en kvinnlig ledamot som är mot rätten till fri abort. Vår studie av motioner upptäckte vi att när det bara är kvinnor som skriver motioner, så är det en större chans att de är för en fri aborträtt, det vill säga när män och kvinnor inte skriver motioner ihop.

Vår sammanställning av motionerna tyder på att representationsteorin stämmer, eftersom vi kan se att en större andel kvinnor än män lägger fram motioner som är till fördel för kvinnor, och individers rättighet att bestämma över sin kropp, tidigare än männen gör det. Att kvinnor utgör större del av riksdagen menar vi kan innebära att manlig parlamentariker påverkas av sina kvinnliga kollegor i sina åsikter om abort. Andel manliga parlamentariker som argumenterar emot rätten till fri abort faller från åren 1972 – 1974, till åren 1993 – 1995 en minskning som dock mycket väl kan ha att göra med rådande samhällsklimat och partitillhörighet.

En analys från vår studie är också att fler män än kvinnor verkar vara indifferent eller positiva till en fri aborträtt eftersom det är många män som röstar för lagförslagen 1974 och 1995 angående rätten till abort. Sett generellt över hela riksdagen är kvinnor mer intresserade av att skriva motioner, för eller emot som handlar om abortfrågan än män är. De män som skriver motioner skriver oftare om en inskränkning av aborträtten. De män som är indifferent eller positiva till aborträtten tycks inte ha samma intresse att skriva motioner för att försvara rätten till abort. Något som ytterligare visar att kvinnlig representation i riksdagen är viktig för frågor som rör kvinnor. Finns det ingen som bryr sig på ett personligt plan i vårt högsta lagstiftande organ, riskerar det att bli en lucka mellan lagstiftning och den verklighet som kvinnor lever med i vardagen, utanför riksdagens väggar.

7.3 Teorin om kritisk massa och röstningsresultat

1974 röstade 74 procent av alla kvinnor närvarande för förslaget och 26 procent av alla kvinnor emot förslaget. 1995 röstade 96 procent av alla kvinnor närvarande för förslaget 4 procent emot förslag. 2007 röstade 46 procent av alla kvinnor närvarande för förslaget och 52

procent röstade emot. Utifrån dessa siffror syns inget tydligt samband att andelen kvinnor i riksdagen påverkat hur kvinnliga parlamentariker röstat – då kvinnor i riksdagen 2007 var fler än 1974 samt 1995 och trots det röstade fler kvinnor emot förslaget än för. En förklaring till detta skulle kunna vara att de vid dessa tillfällen befanns sig olika många kvinnor i rummet under röstningstillfället - 1974 var det 58 kvinnliga riksdagsledamöter närvarande, 1995 var det 136 och 2007 var det 120. Dock tycks inte denna förklaring stämma då en jämförelse med männen närvarande visar kvinnliga parlamentariker vid alla tillfällen utom 1974 uppgick i en kritisk massa det vill säga mer än 30 procent.

7.4 Representationsteorin och röstningsresultat

Röstningsresultatet från 1995 visade att av alla kvinnor närvarande röstade 96 procent för förslaget att ändra lagen och 4 procent emot förslaget. Av männen som var närvarande röstade 95 procent för förslaget och 5 procent emot förslaget. Här ser vi inget tydligt samband att kvinnor röstat mer fördelaktigt för kvinnor än männen. Men det vi ser när vi lägger ihop resultatet från motionerna och röstningsresultatet är att fler kvinnor än män är intresserade av att försvara, eller utöka rätten till abort under åren 1993 – 1995, och när män är intresserade av abortlagstiftningen är de i större grad benägna att vara emot kvinnors rätt till att göra abort. Det är en fråga som visar sig vara mer intressant för kvinnliga ledamöter, vilket talar för att fler kvinnor i parlamentet innebär en friare abortlagstiftning. Majoriteten manliga ledamöter har ingenting emot rätten till fri abort när de väl ska rösta om den, men de är inte intresserade nog av den för att skriva motioner som försvarar.

Röstningsresultaten från 2007 visar att av andelen kvinnliga parlamentariker som röstade för lagändringen var 47 procent av alla kvinnor som var närvarande och 53 procent röstade emot förslaget. 56,5 procent av männen röstade för förslaget och 43,5 röstade emot förslaget. 2007 var det fler kvinnor som röstade emot förslaget och fler män som röstade för förslaget av denna anledning kan vi inte heller se här att representationsteorin har förklaringskraft kring röstningsresultaten.

8. Slutsats

8.1 Teorin om kritisk massa

Vi kan se att det finns en ökning i antalet kvinnliga parlamentariker som skriver motioner mellan åren 1972–1974 och 1993–1995. Den ökningen tycks bero på att andelen kvinnliga riksdagsledamöter ökar från drygt 14% till 40%. Dessa år ser vi att det är en stor andel kvinnor som är för att en lagstiftning som förespråkar rätten till fri abort. Förändringen över tid visar att mellan perioderna som vi studerat på 70 – talet, och på 90 – talet, då den kanske största förändringen äger rum, sker det en ökning av antalet kvinnor som skriver motioner. Under den här perioden ökar också andelen kvinnor i riksdagen med nästan 25 procentenheter. Kvinnliga riksdagsledamöter går från att vara en minoritet, till nästan en majoritet.

Lagförslaget 1974 innebar *införandet* av den abortlag som i stora drag fortfarande råder i Sverige. Det innebar fri abort fram till vecka 12. Från att bara ha fått lov att göra abort under vissa skäl, får svenska kvinnor nu rätt till att göra abort utan att behöva uppge skäl överhuvudtaget. Det är kanske den enskilt viktigaste förändringen av abortlagstiftningen som vi studerar i den här uppsatsen. Förändringen 1995 var också viktig, den bestod i att ta bort kuratorsutredningskravet, så att fri abort fram till vecka 18 blev möjligt, men förändringen 1974 måste sägas vara viktigare. Vi ser dock att kvinnor skrev fler motioner under 90-talet, något vi anser beror på att det sitter fler kvinnor i riksdagen. Trots att lagförslagets innebörd 1974 var viktigare än det från 1995 menar vi att det inte är konstigt att det är färre kvinnor som lämnar in motioner 1974 då det inte satt lika många kvinnor i riksdagen.

Under tiden som vi har arbetat med våra motioner och röstningsresultat för den här uppsatsen har vi också läst delar av den forskning som funnits på området innan. En stor majoritet av de studierna menar att det bör finnas en koppling mellan andelen kvinnliga ledamöter i riksdagen och policyförändringar på områden som påverkar kvinnor som grupp i samhället. Vi kan inte säga att vi har fastställt empiriskt en gång för alla att den kopplingen finns, då många andra faktorer också skulle kunna spela in - men det vi skulle kunna säga är att i den här studien har

vi hittat belägg för kopplingen mellan andelen kvinnliga ledamöter och förändringar inom policyområde om är intressanta för kvinnor. Särskilt har vi hittat belägg för att kvinnliga parlamentariker tar större plats när andra kvinnor är närvarande. Vår slutsats är alltså att teorin om kritisk massa tycks kunna förklara till viss del de ändringar som sker i abortlagen under de år vi studerat där vi ser störst förändring mellan 1970 - talet och 1990-talet.

8.2 Representationsteorin

Anne Phillips teori, som vi baserat analysen av våra resultat på, är att det finns en länk mellan deskriptiv och substantiell teori, vi har prövat hennes teori på den kanske enskilt viktigaste ”kvinnofrågan” nämligen den om rätten att bestämma över sin egen kropp. Vår slutsats visar att det finns tydliga kopplingar mellan den deskriptiva och den substantiella representationsteorin i förhållandet mellan kvinnliga ledamöter i riksdagen och motioner som syftar till en fri aborträtt. Fler kvinnliga ledamöter än manliga är intresserade av abortfrågan, eftersom fler kvinnor skriver motioner som rör abortfrågan överhuvudtaget. En större andel av de kvinnliga ledamöterna engagerar sig i frågan om abortlagstiftningen, de skriver också mer motioner som är emot en restriktiv abortlagstiftning.

Röstningsresultatet visar att män generellt inte är emot fri abort, analysen av motionerna visar dock att kvinnliga ledamöter lämnar in fler motioner om abortfrågan och tycker sig ha ett större behov av att rätten till fri abort värnas. En slutsats vi kan dra från detta förhållande är att det verkar som att kvinnliga ledamöter har större intresse av att skriva motioner som behandlar frågan om abortlagstiftning, något vi ser tydligt åren 1972 – 1972 och 1993 – 1995. Det här sambandet stämmer dock inte in på åren 2003 – 2005, något som vi anser beror på frågans natur. Förändringarna som var föreslagna 1974 och 1995 rörde den svenska abortlagstiftningen, och svenska kvinnor. Frågan 2007 rörde utländska kvinnors rätt att göra abort i Sverige, vilket vi anar kan ha gett upphov till andra debatter än just den om abortlagstiftningen. Vi ser fortfarande belägg för att vårt mönster stämmer in, kvinnliga ledamöter 2007 lägger in fler motioner som är för en fri abortlag, även för utländska kvinnor i Sverige. En försiktig slutsats vi drar från detta är att enligt våra underlag och utdrag från abortdebatten i Sverige sedan tidigt 70-tal, är länken mellan deskriptiv och substantiell representation bevisad.

Dessutom visar vår analys av motionerna ett mönster baserat på argumenten som förs av kvinnor respektive män som är för eller emot. De argument som förs fram av männen och kvinnorna som är mot en friare abortlagstiftning, specificerar att fostret och kvinnan är två skilda individer, att fostret har rättigheter som inte kan inskränkas. Dessa parlamentariker lyfter fostrets rätt till liv över kvinnans rätt att välja. En intressant synpunkt är också att av de motioner som vi har studerat är endast en motion under alla tidsperioderna, enbart författad av en kvinna mot rätten till fri abort. Hennes argument är detsamma, det handlar om livets okränkbarhet, om fostrets rätt till liv före kvinnans rätt att välja hur hon vill göra med en önskad graviditet.

De kvinnliga och manliga parlamentariker som är för rätten till abort, syftar till att skydda, bevara och utöka den rätten genom argument som lyfter kvinnans rätt till att välja - de argumenterar för de psykiska, fysiska och ekonomiska förutsättningarna och konsekvenserna av att inte ha en fri abortlagstiftning. Dessa parlamentariker argumenterar för att restriktiva abortlagstiftningar inte påverkar antalet aborter- de skiftar siffror i statistiken, från lagliga till olagliga aborter. Ett nämnvärt exempel är också de kvinnor som lyfter aborträtten som ett led i kvinnans sexuella frihetskamp, då de menar att en restriktiv abortlagstiftning ger männen makt över den kvinnliga sexualiteten och kroppen.

Det mönstret vi kan se belyser ytterligare att representationsteorin, och kopplingen mellan deskriptiv och substantiell teori verkar stämma. Kvinnliga parlamentariker som är för rätten till fri abort lyfter kvinnans intressen, och hennes fysiska, psykiska och ekonomiska välbefinnande. Vi drar slutsatsen att det visar på kvinnliga ledamöters tendens att se frågan från kvinnans perspektiv, medan männen i större grad ser frågan ur den moraliska synvinkeln, och frågan om livets helgd. Kvinnliga parlamentariker som är för rätten till fri abort lyfter de praktiska problem som kan uppstå vid en restriktiv abortlagstiftning.

Vår slutsats är alltså att vi ser en koppling mellan den deskriptiva och den substantiella representationsteorin i förhållandet svenska kvinnliga parlamentariker och abortlagstiftningens ändringar under de årtalen vi har analyserat. Vidare kan vi också se att den kopplingen stärks ju fler kvinnor som väljs in i riksdagen. Det finns belägg för att de teorier vi har prövat stämmer, i alla fall på de fall vi har tittat på i vår studie. Med stöd av detta drar vi slutsatsen att fler kvinnliga riksdagsledamöter leder till ökande friheter för

svenska kvinnor, och sedan 2007 också utländska kvinnors möjligheter till att göra en säker och laglig abort.

8.3 Sammanfattning

Utifrån röstningsresultaten från 1974 och 1995 fann vi belägg för att teorin om kritisk massa och representationsteorin stämmer. Vår analys av motioner under dessa tidsperioder visade ytterligare på detta samband - det vill säga att kvinnliga parlamentariker för en mer fördelaktig abortpolitik för kvinnor, samt att andelen kvinnor tycks ha spelat roll. När vi jämför dessa resultat med motioner från 2005–2007 ser vi ett liknande samband, då det är fler kvinnor som argumenterar för aborträtten än emot aborträtten. Röstningsresultaten från 2007 visar att 64 kvinnliga parlamentariker röstade emot lagförslaget att utvidga utländska kvinnors möjlighet att göra abort i Sverige, jämfört med 56 kvinnliga parlamentariker som röstade för förslaget. 2007 var det alltså fler kvinnliga parlamentariker som röstade ofördelaktig gentemot gruppen kvinnor. Röstningsresultatet från 2007 talar emot representationsteorin och teorin om kritisk massa, dock tror vi att detta beror på frågans innebörd. Därför menar vi att vår studie trots röstningsresultaten från 2007 talar för att representationsteorin och teorin om kritisk massa är två teorier som går att applicera på kvinnliga parlamentarikers beteenden. Om du är intresserad av en fri aborträtt bör du se till att det finns kvinnliga ledamöter i den högsta lagstiftande församlingen samt att dessa utgör mer än 15–30 procent.

9. Referenser

9.1 Böcker

Esaiasson, Peter - Giljam, Mikael - Oscarsson, Henrik - Wängnerud, Lena. 2017.

Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad. Stockholm: Norstedts juridik.

Phillips, Anne. 1995. *The politics of presence.* Oxford: Clarendon Press; New York: Oxford University Press.

9.2 Artiklar

Berkman, Michael B – O'Connor, Robert E. 1993. *Do Women Legislators Matter? Female Legislators and State abortion Policy.* American Politics Research: 102 – 124.

Bratton, Kathleen. 2002. *Critical Mass Theory Revisited: The Behavior and Success of Token Individuals in State Legislatures.* Conference Papers – American Political Science Association: 97 – 125.

Chesney-Lind, Meda – Tonima Hadi, Syeda. 2017. *Patriarchy, Abortion, and the Criminal System: Policing Female Bodies.* Women and Criminal Justice: Vol. 27: 73 – 88.

Childs, Sarah - Krook, Mona Lena. 2008. *Critical Mass Theory and Women's Political Representation.* Political Studies: Vol. 56 Issue 3

Dahlerup, Drude. 1988. *From a Small to a Large Minority: Women in Scandinavian Politics.* Scandinavian Political Studies 11(4)

Greene Foster, Diana – Biggs, Antonia – Ralph, Lauren – Gerds, Caitlin – Roberts, Sarah – Glymour, Maria. 2018. *Socioeconomic Outcomes of Women Who Receive and Women Who Are Denied Wanted Abortions in the United States*. American Journal of Public Health: 407–413

Kokkonen, Andrej – Wängnerud, Lena. 2017. *Women's Presence in Politics and Male Politicians Commitment to Gender Equality in Politics: Evidence from 290 Swedish Local Councils*. Journal of Women, Politics and Policy: 199 – 220.

Wängnerud, Lena. 2010. *Beyond Presence the Principles of Gender-Sensitive Parliaments*. Conference Papers - American Political Science Association :1–20.

9.3 Internetkällor

Flodin, Thomas. 2014. "Samvetsklausul i vården drabbar patienterna." *Läkartidningen*. Debattartikel. 2014-03-26 [Elektronisk]
<http://www.lakartidningen.se/Opinion/Debatt/2014/03/Samvetsklausul-i-varden-drabbar-patienterna/>

Heldmark, Thomas. 2016. *Driver kvinnliga riksdagsledamöter "kvinnofrågor"?*
<https://www.rj.se/Forskningsnyheter/2016/driver-kvinnliga-riksdagsledamoter-kvinnorfragor/>
Hämtad 2018-05-13.

RFSU. 2014. *Om abort*. [Elektronisk]
http://www.rfsu.se/Bildbank/Dokument/Sexualpolitik/omabort_web.pdf
Hämtad 2018-04-20

Riksdagens protokoll: 1994/95:102, 10 maj. [Elektronisk]
<https://data.riksdagen.se/fil/8330E9FF-504A-4475-BF49-265B54EB4A0F> Hämtad 2018-05-10.

Riksdagens protokoll: 2007/08:25 Torsdagen den 15 november. [Elektronisk]

<https://data.riksdagen.se/fil/4AE6D762-D548-4A86-8B40-3A18C899BDAF> Hämtad 2018-05-10.

Riksdagen. 2017. *Svensk jämställdhet i topp*. 11 oktober 2017. [Elektronisk] <http://www.regeringen.se/artiklar/2017/10/svensk-jamstallldhet-i-topp/> Hämtad 2018-05-10.

SCB. *Valstatistik*. [Elektronisk] <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/val-och-partier/vilka-ar-politikerna/> Hämtad 2018-04-24.

SFS: 1974:595, *Abortlag*. [Elektronisk] <http://rkrattsbaser.gov.se/sfsr?bet=1974:595> Hämtad 2018-05-10.

Sveriges Radio. 2015. *Ur arkivet: Den svenska abortdebatten*. [Elektronisk] <https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=1602&artikel=5332019> Hämtad 2018-04-26

Söderlund – Leifler, Karin. 2015. *Säker abort räddar kvinnors liv*. [Elektronisk] <https://ki.se/forskning/saker-abort-raddar-kvinnors-liv> Hämtad 2018-05-15

The world bank. 2018. *Proportion of seats held by women in national parliaments (%)*. [Elektronisk] <https://data.worldbank.org/indicator/SG.GEN.PARL.ZS> Hämtad 2018-05-10.

Voteringsdata: Omröstning 2007/08: SoU4, *Abort för utländska kvinnor och förebyggande av oönskade graviditeter*. <http://data.riksdagen.se/votering/486EF493-A28A-494A-A7CC-913898967907/html> Hämtad 2018-05-01.

9.4 Riksdagsmotioner

Andersson, Gösta - Fredgardh, Sonja - André, Gunilla - Elmstedt, Claes - Dahlgren, Anders - Göthberg, Kerstin - Fransson, Arne - Eliasson, Anna - Bengtsson Bengt. 1974. *Motion 1974:1727 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1974:70 med förslag till abortlag, m. m.* 5 april. [Elektronisk] https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/i-anledning-av-kungl-majts-proposition-197470_FX021727 Hämtad 2018-04-23

Berglund, Frida - Sundström, Gudrun - Nilsson, Birger - Ludvigsson, Ingrid - Boström, Curt -

Nygren, Arne - Andersson, Karl-Gustav - Hjalmarsson, Birgit. 1974. Motion 1974:1728 "i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1974:70 med förslag till abortlag, m. m. 5 april. [Elektronisk]

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/i-anledning-av-kungl-majts-proposition-197470_FX021728

Hämtad 2018-04-23

Biörsmark, Karl-Göran – Pilsäter, Karin. 26 januari 1993. Motion 1992/93: U249 Bistånd och befolkningsfrågan. [Elektronisk] http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/bistand-och-befolkningsfragan_GG02U249

Hämtad 2018-04-23

Biörsmark, Karl-Göran – Svensson, Kristina – Persson, Bertil – Jönsson, Marianne – Ulfvengren, Richard – Zetterberg, Eva. 25 januari 1994. Motion 1993/94: U642 Befolkningsfrågan. [Elektronisk]

http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/befolkningsfragan_GH02U642

Hämtad 2018-04-23

Bohman, Gösta - Burenstam Linder, Staffan - Hernelius, Allan - Kristensson, Astrid - Kronmark, Eric - Lothigius, Carl-Wilhelm - Mogard, Britt - Magnusson, Tage - Petersson, Per – Virgin, Ivar. 1974. Motion 1974:1729 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1974:70 med förslag till abortlag, m. m. 5 april. [Elektronisk]

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/i-anledning-av-kungl-majts-proposition-197470_FX021729

Hämtad 2018-04-25

Branting, Charlotte – Annerstedt, Ylva – Birgitta, Bjelle – Biörsmark, Karl-Göran – Halvarsson, Isa – Lindblom, Christer – Pilsäter, Karin. 22 januari 1993. Motion 1992/93: So475 Kvinnors Hälsa. [Elektronisk]

http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/kvinnors-halsa_GG02So475

Hämtad 2018-04-23

Edensjö, Kjell. 15 januari 1993. Motion 1992/93: So418 Stärkt skydd för foster. [Elektronisk] http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/starkt-skydd-for-foster_GG02So418

Hämtad 2018-04-22

Ericson, Gunvor - Nihlén, Thomas. 2006. Motion 2006/07: So383 Reproduktiv hälsa. 30 oktober. [Elektronisk]

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/reproduktiv-halsa_GU02So383

Hämtad 2018-04-22

Frebran, Rose-Marie – Attefall, Stefan. 26 januari 1993. Motion 1992/93: So496, Översyn av abortlagen. [Elektronisk]

http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/oversyn-av-abortlagen_GG02So496

Hämtad 2018-04-22

Fridolfsson, Filip. 1974. Motion 1974:1730 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1974:70 med förslag till abortlag, m. m. 6 april. [Elektronisk]
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/i-anledning-av-kungl-majts-proposition-197470_FX021730
Hämtad 2018-04-22

Halvarsson, Isa – Westerholm, Barbro. 11 januari 1994. Motion 1993/94: Ub601 Samvetsklausul i vårdutbildningarna. [Elektronisk]
http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/samvetsklausul-i-vardutbildningarna_GH02Ub601
Hämtad 2018-04-22

Hermansson, Carl-Henrik - Marklund, Eivor - Berndtson, Nils - Lorentzon, Gustav - Ryding, Gunvor - Werner, Lars - Nordlander, Karin. 1974. Motion 1974:431 om rätt till fri abort. 23 januari. [Elektronisk] https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/om-ratt-till-fri-abort_FX02431
Hämtad 2018-04-23

Håvik, Doris - Hörnlund, Gördis - Carlstein, Rune - Andersson, Sivert - Engman, Barbro - Hansson, Lilly - Häll, Karl-Erik - Gustafsson, Gösta. 1974. Motion 1974:1731 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1974:70 med förslag till abortlag, m. m. 5 april. [Elektronisk]
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/i-anledning-av-kungl-majts-proposition-197470_FX021731
Hämtad 2018-04-23

Hörlén, Linnea - Wikström, Jan-Erik - Ekinge, Bernt - Swartz, Kersti - Sellgren, Rolf - Westberg, Olle - Eriksson, Karl-Erik - Jonsson, Anders - Aberg, Georg. 1974. Motion 1974:1732 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1974:70 med förslag till abortlag, m. m. 4 april. [Elektronisk] https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/i-anledning-av-kungl-majts-proposition-197470_FX021732
Hämtad 2018-04-24

Johansson, Sven - Magnusson, Arne - Andersson, Alvar - Raneskog, Gunde. 1974. Motion 1974:1733 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1974:70 med förslag till abortlag, m. m. 4 april. [Elektronisk]
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/i-anledning-av-kungl-majts-proposition-197470_FX021733
Hämtad 2018-04-23

Karlehagen, Sigvard - Josefson, Stig - Bengtson, Torsten - Ekelund, Ulla - Andreasson, Egon - Kristiansson, Axel - Nilsson, Anna-Lisa - Hambraeus, Birgitta - Karlsson, Marianne. 1974 Motion 1974:1734 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1974:70 med förslag till abortlag, m. m. 4 april. [Elektronisk]
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/i-anledning-av-kungl-majts-proposition-197470_FX021734
Hämtad 2018-04-25

Lindström, Torsten - Enochson, Annelie - Oscarsson, Mikael - Skånberg, Tuve. 2005. Motion 2005/06: So530 Aborter. 22 September. [Elektronisk]
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/aborter_GT02So530

Lindquist, Inger -Wijkman, Anders - Siegbahn, Bo. 1974. Motion 1974:1741 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1974:70 med förslag till abortlag, m. m. 5 april. [Elektronisk]
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/i-anledning-av-kungl-majts-proposition-197470_FX021741
Hämtad 2018-04-25

Linna, Elina - Björlund, Torbjörn - Dinamarca, Rossana - Frid, Egon - Holma, Siv -Olofsson, Eva - Olsson, Liselotte. 2006. Motion2006/07: So374 Sexualpolitik. 30 oktober. [Elektronisk]
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/sexualpolitik_GU02So374
Hämtad 2018-04-24

Lundgren, Carl-Eric - Johansson, Hilding - Gustafsson, Gunnar - Henriksson, Lars - Rosqvist, Birger - Andersson, Georg - Andersson, Karl-Gustav -Jadestig, Thure - Alftin, Stig. 1974
Motion 1974:1735 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1974:70 med förslag till abortlag, m. m. 4 april. [Elektronisk]
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/i-anledning-av-kungl-majts-proposition-197470_FX021735
Hämtad 2018-04-24

Nilsson, Tore. 1974. *Motion 1974:1644 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1974:70 med förslag till abortlag, m. m. 26 mars.* [Elektronisk]
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/i-anledning-av-kungl-majts-proposition-197470_FX021644
Hämtad 2018-04-23

Nyquist, Ola -Hörberg, Nils. 1974. *Motion 1974:1696 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1974:70 med förslag till abortlag, m. m. 4 april.* [Elektronisk]
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/i-anledning-av-kungl-majts-proposition-197470_FX021696
Hämtad 2018-04-23

Ohlsson, Birgitta. 2006. Motion 2006/07: So471 "Utländska kvinnors rätt till fri abort i Sverige. 27 oktober. [Elektronisk]
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/utlandska-kvinnors-ratt-till-fri-abort-i-sverige_GU02So471
Hämtad 2018-04-22

Ohlsson, Birgitta. 2005. Motion 2005/06: U335 Rätt till abort i världen. 4 oktober. [Elektronisk]
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/ratt-till-abort-i-varlden_GT02U335
Hämtad 2018-04-22

Oscarsson, Mikael - Johnsson, Eva. 2006. Motion 2006/07: So296 Abortpreventiv handlingsplan. 27 oktober. [Elektronisk]
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/abortpreventiv-handlingsplan_GU02So296
Hämtad 2018-04-22

Oscarsson, Mikael - Wälivaara, Erling. 2005. Motion 2005/06: So559 Patientens rätt till information. 4 oktober. [Elektronisk]
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/patientens-ratt-till-information_GT02So559
Hämtad 2018-04-22

Palm, Veronica - Papadopoulos, Nikos. 2006. Motion 2006/07: So482. Utländska kvinnors rätt till abort. 25 oktober. [Elektronisk]
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/utlandska-kvinnors-ratt-till-abort_GU02So482
Hämtad 2018-04-23

Persson, Elisabeth – Zetterberg, Eva – Eriksson, Berith – Schyman, Gudrun. 23 januari 1993. Motion 1992/93: So467 Önskade graviditeter. [Elektronisk]
http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/oonskade-graviditeter_GG02So467
Hämtad 2018-04-22

Persson, Elisabeth – Zetterberg, Eva – Lönnroth, Johan – Persson, Karl-Erik. 25 januari 1994. Motion 1993/94: Ub667 Samvetsklausul i högskoleförordningen. [Elektronisk]
http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/samvetsklausul-i-hogskoleforordningen_GH02Ub667
Hämtad 2018-04-23

Pålsson, Chatrine - Davidson, Inger - Brus, Sven - Kihlström, Dan - Lantz, Kenneth - Lindgren, Ulrik - Lindström, Torsten - Runegrund, Rosita - Sandahl, Olle - Tjernberg, Gunilla. 2005. Motion 2005/06: So712 Biopolitik. 5 oktober. [Elektronisk]
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/biopolitik_GT02So712
Hämtad 2018-04-23

Romanus, Gabriel. 1974. *Motion 1974:1737 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1974:70 med förslag till abortlag, m. m.* 4 april. [Elektronisk]
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/i-anledning-av-kungl-majts-proposition-197470_FX021737
Hämtad 2018-04-22

Skånberg, Tuve – Bergström, Harald – Näslund, Ingrid. 15 januari 1993. Motion 1992/93: So417 om Människolivets Okränkbarhet. [Elektronisk]
http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/manniskolivets-okrankbarhet_GG02So417
Hämtad 2018-04-24

Svensson, Alf – Hägglund, Göran – Odell, Mats – Pålsson, Chatrine – Davidsson, Inger – Frebran, Rose-Marie. 8 mars 1995. Motion 1994/95: So28 med anledning av prop. 1994/95:142 Fosterdiagnostik och abort. [Elektronisk]
http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/med-anledning-av-prop-199495142_GI02So28
Hämtad 2018-04-24

Tillander, Ulla - Boo, Karl-Gustav - Oskarsson, Ingegärd - Stridsman, Torsten - Jonasson, Bertil - Johansson, Filip - Pettersson, Georg - Fågelsbo, Anton - Gernandt, Anders - Hallenius, Ingemar - Carlsson, Eric. 1974. Motion 1974:1738 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1974:70 med förslag till abortlag, m. m. 5 april. [Elektronisk]
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/i-anledning-av-kungl-majts-proposition-197470_FX021738
Hämtad 2018-04-23

Tillander, Ulla - Johansson, Sven - Gernandt, Anders - Carlsson, Eric. 1974. Motion 1974:1739 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1974:70 med förslag till abortlag, m. m. 5 april. [Elektronisk]
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/i-anledning-av-kungl-majts-proposition-197470_FX021739
Hämtad 2018-04-24

Tillander, Ulla – Larsson, Roland – Jonsson, Göte – Fridolfsson, Filip – Bager, Erling – Jonsson, Elver – Bergdahl, Leif – Frebran, Rose-Marie – Skånberg, Tuve. 14 januari 1993. Motion 1992/93: So412 Skärpning av tidsgränserna för abort från artonde till tolfte veckan. [Elektronisk]
http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/skarpning-av-tidsgranserna-for-abort-fran-artonde_GG02So412
Hämtad 2018-04-24

Westerholm, Barbro – Biörsmark, Karl – Göran. 1993. Motion 1992/93: U213 Familjeplanering och aborter. 21 januari 1993. [Elektronisk]
http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/familjeplanering-och-aborter_GG02U213
Hämtad 2018-04-23

Werner, Lars - Marklund, Eivor - Lorentzon, Gustav - Hallgren, Karl - Backaberger, Barbro - Svensson, Jörn - Berndtson, Nils - Ryding, Gunvor - Lantz, Inga - Nordlander Karin. 1974. Motion 1974:1740 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1974:70 med förslag till abortlag, m. m. 5 april. [Elektronisk]
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/i-anledning-av-kungl-majts-proposition-197470_FX021740
Hämtad 2018-04-20

Winblad, Margareta – Thalén, Ingela – Hjelm Wallén, Lena – Theorin, Maj-Britt, - Sörestedt, Birthe – Karlsson, Sonia – Staaf-Igelström, Lisbeth – Johansson, Eva – Uusman, Ines – Widnemark, Monica – Lundberg, Inger – Bohlin, Britt – Hestvik, Inger – Öhman, Monica – Andersson, Ingrid – Lundberg, Carin – Calner, Lisbet – Sundin, Britta – Hedkvist Petersen, Ewa – Israelsson, Margareta – Wegestål, Karin – Carlström, Marianne – Johansson, Inga-Britt – Björnemalm, Maud – Bohlin, Sinikka – Bäckström, Maja – Sahlström, Ingegerd – Exner, Lahja – Andnor, Berit – Klingvall, Maj-Inger – Svensson, Kristina – Furubjelke, Viola – Jönsson Anita – Petterson, Ulla – Johansson, Anita – Lindgren, Sylvia. 25 januari 1993. Motion 1992/93: So510 Alternativ till Abort. [Elektronisk]
http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/alternativ-till-abort_GG02So510
Hämtad 2018-04-20

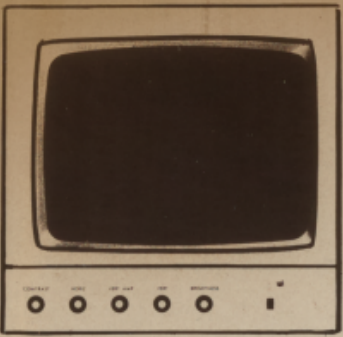
Åkerlind, Allan - Nisser, Per-Erik - Oskarson Gunnar. 1974. Motion 1974:1742 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1974:70 med förslag till abortlag m. m. 5 april. [Elektronisk]
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/i-anledning-av-kungl-majts-proposition-197470_FX021742
Hämtad 2018-04-22

Åsbrink, Eva. 1974. Motion 1974:1744 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition 1974:70 med förslag till abortlag, m. m. 5 april. [Elektronisk]
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/motion/i-anledning-av-kungl-majts-proposition-197470_FX021744
Hämtad 2018-04-20

10. Bilagor

10.1 Voteringsdata 1974

Voteringsdata är hämtad från riksdagsbiblioteket

	JA	1 9 5	2 9 0 5	1 9 7 4	<table border="1"> <tr> <td>VOTERING NR</td> </tr> <tr> <td>4 1 2</td> </tr> </table>	VOTERING NR	4 1 2
	VOTERING NR						
	4 1 2						
	NEJ	0 7 8	S o U	0 2 1			
AVST.	0 4 9	P u n k t	2 1				
FRÅNV.	0 2 8						

J T. NILSSON 1 S	F G. HEDLUND 2 C	F G. HELEN 3 Fp	J K. JOHANSSON 4 S	J B. ENGMAN 5 S	A G. BOHMAN 6 M	A A. KRISTENSSON 7 M
A F. FRIDOLFSSON 15 M	F S. ANDERSSON 16 S	F P. AHLMARK 17 Fp	F I. THORSSON 18 S	N J.-E. WIKSTRÖM 19 Fp	J L. ULANDER 20 S	J T. STRÖM 21 S
A O. JOHANSSON 29 C	J S. OLSSON 30 VPK	F A. ELIASSON 31 C	A A. WIJKMAN 32 M	F S. ANDERSSON 33 S	F M. UGGLAS 34 M	J A. L. LEWEN-ELIASSON 35 S
N I. MUNDEBO 43 Fp	J K. JORDAN 44 S	J L. WERNER 45 VPK	F P. O. SUNDMAN 46 C	A B. MOGÅRD 47 M	J L. BERGANDER 48 S	J L. GUSTAFSSON 49 S
J T. PETERSON 57 S	J T. CLAESON 58 VPK	J G. JONNERGÅRD 59 C	J E. JOHANSSON 60 C	J E. ANDERSSON 61 C	F B. UGGLAS 62 M	J C.-E. LUNDGREN 63 S
J S. E. ÅKERFELDT 71 C	J B. WIGENFELDT 72 C	J O. NYQUIST 73 Fp	J H. ALSÉN 74 S	A I. TROEDSSON 75 M	J H. BERGMAN 76 S	J B. GUSTAVSSON 77 S
J O. FRANZÉN 85 S	J E. WÄRNBERG 86 S	J G. AUGUSTSSON 87 S	J A. DAHLGREN 88 C	J L. HENRIKSON 89 S	A K. SÖDERSTRÖM 90 M	N E. GLIMNÉR 91 C
J M. LAGERGREN 99 S	N M. KARLSSON 100 C	N T. BENGTSON 101 C	J G. KARLSSON 102 S	J T. JOHANSSON 103 S	J K. RASK 104 S	A C.-W. LOTHIGIUS 105 M
J C. RÖNNUNG 113 S	J U. JOHANSSON 114 S	J R. GUSTAVSSON 115 C	F B. FAGERLUND 116 S	N B. JOHANSSON 117 C	A E. HOVHAMMAR 118 M	J K. NILSSON 119 S
J B. NILSSON 127 S	J B. ROSQVIST 128 S	A G. ANDERSSON 129 C	J A. ANDERSSON 130 S	N T. GUSTAFSSON 131 C	J P.-A. NILSSON 132 S	N H. WACHTMEISTER 133 M
N E. LARSSON 141 C	J E. JOHANSSON 142 S	F N. E. WÄÄG 143 S	J G. GUSTAVSSON 144 S	N A.-L. NILSSON 145 C	J B. NILSSON 146 S	N E. ANDREASSON 147 C

N S. LÖFGREN 155 Fp	J H. BENGTSSON 156 S	J A-G. SKANTZ 157 S	F S. SJÖHOLM 158 Fp	A M. WERNER 159 M	J A. PETERSSON 160 S	J E. JÖNSSON 161 S
J H. PETERSSON 168 S	A U. JACOBSSON 170 M	N U. TILLANDER 171 C	J K.O. JOHANSSON 172 S	F G. LANGE 173 S	J M. SANDEHN 174 S	N T. LARSSON 175 C
A K. WACHTMEISTER M 183	J P.O. HÅKANSSON 184 S	J M. ÖHLIN 185 S	N J. ANTONSSON 186 C	N A. ANDERSSON 187 C	N A. KRISTIANSSON C 188	A G. OSKARSON 189 M
A O. NORDSTRAND H M 197	J G. RYDING 198 VPK	N I. FRAENKEL 199 Fp	J K. HUGOSSON 200 S	A B. SIEGBAHN 201 M	J D. HÅVIK 202 S	J J. BERGGVIST 203 S
A I. LINDQUIST 211 M	A C. ROGESTAM 212 C	N E. SVENSSON 213 S	J N. MAGNUSSON 214 S	J G. GUSTAFSSON 215 S	J L. MATSSON 216 C	A N. CARLSHAMRE 217 M
N O. ERIKSSON 225 C	A A. ANDERSSON 226 M	N E. JONSSON 227 Fp	N G. RANESKOG 228 C	N K. ANDERSSON 229 C	J L.A. LARSSON 230 S	J R. JOHANSSON 231 S
A H. NYHAGE 239 M	A I. VIRGIN 240 M	J H. PETERSSON 241 C	J A. BLOMKVIST 242 S	N B. BÖRJESSON 243 C	J P. JANSSON 244 S	N G. HYL TANDER 245 Fp
N B. JONASSON 253 C	J K.G. ANDERSSON 254 S	J H. MOSSBERG 255 S	N K.E. ERIKSSON 256 Fp	N A. GUSTAFSSON 257 C	J J. MAGNUSSON VPK 258	F K-E. NORRBY 259 C
J E. LARSSON 267 C	N G. PETERSSON 268 C	J S. ERICSON 269 S	J P. ISRAELSSON VPK 270	J I. KONRADSON 271 S	J H. HAGBERG 272 S	J K. ANDERSSON 273 S
J R. SUNDGREN 281 S	N A. FÄGELSBO 282 C	N A. GERMANDT 283 C	N E. ENLUND 284 Fp	J R. PETERSSON VPK 285	J K. GÖTHBERG 288 C	J T. FREDRIKSSON 287 S
J A. GREEN 295 S	N B. HAMBRAEUS 296 C	J B. HJALMARSSON S 297	J L-O. HAGBERG 298 VPK	J R. RÄMGÅRD 299 C	J G. THUNVALL 300 S	J J. OLSSON 301 C
J O. ÖSTRAND 309 S	F B. MABRINK 310 VPK	J G. BJÖRK 311 C	J A. GILLSTRÖM 312 S	J B. SUNDELIN 313 S	N T. FÄLLDIN 314 C	N O. STADLING 315 S
J B. FORBLUND 323 S	N S-E. NORDIN 324 C	J B. NILSSON 325 S	J V. WIKNER 326 S	J N. ÅSLING 327 C	J S. LINDBERG 328 C	N P. STJERNSTRÖM C 329
J L. HANSSON 337 S	J G. ANDERSSON 338 S	J S. WIKLUND 339 C	F U. HEDSTRÖM 340 S	J I. SVANBERG 341 S	J T. DAHLBERG 342 S	A P. PETERSSON 343 M
J S. GUSTAFSSON 8 S	A A. HERNELIUS 9 M	J O. LINDKVIST 10 S	J CH. HERMANSSON VPK 11	J B. SJÖNELL 12 C	F B. LIDGARD 13 M	N O. ULLSTEN 14 Fp
F A. GRADIN 22 S	J M. HELLSTRÖM 23 S	F J. TAKMAN 24 VPK	J K. NORDLANDER VPK 25	A I. DIESEN 26 M	J K. ANDERSSON 27 C	J M.B. THEORIN 28 S
J A. GEIJER 36 S	J E. LINDAHL 37 S	J S. PALM 38 S	J C. NETTELBRANDT Fp 39	J A. WENNERFORS M 40	J E. OLSSON 41 C	A A. ÅKERLIND 42 M
N K-E. STRÖMBERG 50 Fp	J L. ANDERSSON 51 S	A S. BURENSTAM 52 LINDER M	F I. NORDBERG 53 S	N G. ROMANUS 54 Fp	J K. SÖDER 55 C	J A. WICTORSSON S 56
J I. LANTZ 64 VPK	N P. GRANSTEDT 65 C	A G. DANELL 66 M	J N. HJORT 67 S	J A. GADD 68 S	F B. DAHL 69 S	J S. KÄRPÅS 70 C
J O. SVENSSON 78 S	J T. LARFORS 79 S	J T. SUNDKVIST 80 C	J I. LUDVIGSSON S 81	J G. KARLSSON 82 C	N B. EKINGE 83 Fp	A S-O. TRÄFF 84 M
N Å. POLSTAM 92 C	J M-L. LANDBERG 93 S	J I. LEANDER 94 S	A P-O. STRINDBERG 95 M	J N. BERNDTSON VPK 96	N K. SWARTZ 97 Fp	J C. NILSSON 98 S

N A. MAGNUSSON 108 C	N S. JOHANSSON 107 C	N R. WIRTÉN 108 Fp	J A. GUSTAVSSON 109 S	A A. BJÖRCK 110 M	N L. HÖRLEN 111 Fp	J A. FRANSSON 112 C
N I. OSKARSSON 120 C	N F. BÖRJESSON 121 C	J B. PETERSSON 122 S	J S. ALEMYR 123 S	A L. SCHÖTT 124 M	F I. SVANSTRÖM 125 C	A E. KRÖNMARK 126 M
J H. KARLSSON 134 S	J C. ELMSTEDT 135 C	N V. CARLSTRÖM 136 Fp	J R. LINDSTRÖM 137 S	J M. OLSSON 138 S	J K.-A. PETERSSON 139 C	A Y. NILSSON 140 M
N M. HENMARK 148 Fp	A W. KOMSTEDT 149 M	J L. BLADH 150 S	N U. EKElund 151 C	J E. ADAMSSON 152 S	J I. EKHOLM-FRANK 153 S	A C. G. REGNÉLL 154 M
A R. CLARKSON 162 M	J G. LUNDBLAD 163 S	J L. PETERSSON 164 S	N A. HÅKANSSON 165 C	J A. OLSSON 166 C	J B. FISKESJÖ 167 C	F J. SVENSSON, VPK 168 C
J H. JONSSON 176 S	N S. JOSEFSON 177 C	A I. SUNDBERG 178 M	J J. JOHANSSON 179 S	N H. PETERSSON 180 Fp	J S. FREDGARDH 181 C	N I. INGVAR-SVENSSON, C 182 C
N K. BENGTSOON 190 Fp	J E. HEDBERG 191 S	J O. ANDRÉASSON 192 S	N S. GUSTAFSON 193 Fp	J P. BERGMAN 194 S	J V. KRISTENSON 195 S	J L. MATTSOON 196 S
J B. BENGTSOON 204 C	N N. HÖRBERG 205 Fp	J L.-I. SÖRENSON 206 S	N R. TORWALD 207 C	J K. HALLGREN 208 VPK	J B. MOLIN 209 Fp	J G. GUSTAFSSON 210 S
N G. ÅBERG 218 Fp	J K. MATTSOON 219 C	J T. JOHANSSON 220 S	A G. JOHANSSON 221 M	A M. FREDRIKSON 222 C	N T. LINDAHL 223 Fp	J H. JOHANSSON 224 S
J W.-A. RADESJÖ 232 S	J B. FRÄNDÄS 233 S	A T. MAGNUSSON 234 M	J R. CARLSTEIN 235 S	J G. HÖRNLUND 236 S	N A. PERSSON 237 C	N M. PEHRSSON 238 C
N E. ÅSBRINK 246 S	A K. LEUCHOVIUS 247 M	J S.-G. SIGNELL 248 S	N I. HALLENIUS 249 C	J G. ANDRÉ 250 C	J V. SANDELL 251 S	J G. OLSSON 252 S
A P.-E. NISSER 260 M	J E. NILSSON 261 S	J M. PERSSON 262 S	J H. STRÖMBERG 263 S	A P.-E. RINGABY 264 M	J A. LARSSON 265 S	N S. ANDERSSON 266 Fp
N S. KARLEHAGEN 274 C	J S. HAMMARBERG, S 275 S	J O. GÖRANSSON 276 S	J E. MARCUSSON 277 S	J T. JADESTIG 278 S	F K.-G. MATHSSON 279 S	A T. ADOLFSSON 280 M
J S. MELLQVIST 288 S	F E. CARLSSON 289 C	N K. BOO 290 C	A B. TURESSON 291 M	N A. JONSSON 292 Fp	J G. SUNDRÖM 293 S	J O. KARLSSON 294 S
J S. EKSTRÖM 302 S	J A. HAGLUND 303 S	A H. NORDGREN 304 M	N O. WESTBERG 305 Fp	N G. JONÅNG 306 C	J H.-O. WESTBERG 307 S	J S. ALFTIN 308 S
J I. HÖGSTRÖM 316 S	J B. WIKLUND 317 S	J G. LDRENTZON 318 VPK	N R. SELLGREN 319 Fp	J S. OLSSON 320 S	F H. WINBERG 321 M	J M. OLSSON 322 C
N N.-E. GUSTAFSSON 330 C	F J.-I. NILSSON 331 C	A T. NILSSON 332 M	J A. NYGREN 333 S	J R. BRÄNNSTRÖM 334 S	J H. NORMARK 335 S	N R. ÅNGSTRÖM 336 Fp
J E. MARKLUND 344 VPK	J F. BERGLUND 345 S	N T. STRIDSMAN 346 C	J K.-E. HÅLL 347 S	N F. JOHANSSON 348 C	J C. BOSTRÖM 349 S	J A. LÖVENBERG 350 VPK

10.2 Voteringsdata 1995

Voteringsdata är hämtad från riksdagsbiblioteket

RIKSDAGEN		VOTERING 521		1995-05-10 KL 16:29		SID. 1	
ÄRENDE	sou18	TOT		JA	NEJ	AVST.	FRÅNV.
MOMENT	9	293	s	145	0	0	16
		13	m	70	0	2	8
		3	c	25	0	0	2
		40	fp	18	1	1	6
HUVUDVOTERING (YRK. 1/2)			v	20	0	0	2
			mp	15	0	0	3
			kds	0	12	0	3

PLATS	LEDAMÖTER	PARTI	RÖST	PLATS	LEDAMÖTER	PARTI	RÖST
249	Ahlin Urban	s	J	115	Hedfors Lars	s	J
147	Ahlqvist Johnny	s	J	297	Hietala Nordlund B	s	J
69	Andersson Barbro	s	J	315	Holmberg Bo	s	J
328	Andersson Georg	s	J	270	Holmqvist Nils-Göran	s	J
64	Andersson Ingrid	s	J	197	Hulterström Sven	s	J
306	Andersson Widar	s	J	199	Hulthén Anneli	s	J
324	Andnor Berit	s	J	170	Håkansson Per Olof	s	J
41	*Arvidsson Eva	s	J	277	Israelsson Margareta	s	J
60	*Axelsson Christina	s	J	261	Johansson A-K	s	J
26	Baksi Nalin	s	J	31	Johansson Anita	s	J
219	Berglund Nilsson M	s	J	240	Johansson Birgitta	s	J
325	Berglund Rune	s	J	37	Johansson Eva	s	J
191	Bergqvist Jan	s	J	135	*Johansson Magnus	s	J
178	Bernhardsson Bo	s	F	218	Johansson Märta	s	J
79	*Bjurling Laila	s	J	152	Johansson Kurt Ove	s	F
137	Björkman Jan	s	J	224	Johnsson Ingvar	s	J
263	Björnemalm Maud	s	J	22	Josefsson Ingemar	s	J
227	Bohlin Britt	s	J	131	Juholt Håkan	s	F
303	Bohlin Sinikka	s	J	176	Jönsson Anita	s	J
301	Bolkéus Sigrid	s	J	150	Jönsson Marianne	s	J
205	Brandin Claes-Göran	s	J	66	Kaaling Björn	s	J
299	*Brendt Agneta	s	J	268	Karlsson Hans	s	J
298	Bäck Laila	s	J	331	Karlsson Rinaldo	s	J
211	Calner Lisbet	s	F	94	Karlsson Sonia	s	J
87	Carlsson Inge	s	J	347	Kero Ulf	s	J
196	Carlström Marianne	s	J	234	Kjörnsberg Arne	s	J
260	Danielsson Torgny	s	J	229	Klevenås Lena	s	J
322	Eberstein Susanne	s	J	95	Klingvall Maj-Inger	s	J
235	Ekholm Berndt	s	F	344	Klockare Lennart	s	J
120	Eneroth Tomas	s	J	122	Kronblad Bengt	s	J
45	*Ericson Björn	s	J	256	Lander Jarl	s	J
28	*Ericson Dag	s	J	110	Larsson Allan	s	F
187	Eriksson Alf	s	J	146	Larsson Kaj	s	F
223	Evensson Rune	s	J	167	Larsson Lena	s	J
130	Fagerström Ann-Marie	s	J	33	Lekberg Sören	s	J
253	Finnkvist Bo	s	J	330	Lindberg Mats	s	F
8	*Fonseca Juan	s	J	78	*Linder Lars G	s	J
238	Fransson Sonja	s	J	18	Lindgren Sylvia	s	J
272	Frisk Helena	s	J	11	Lindqvist Bengt	s	F
91	Furubjelke Viola	s	J	321	Lundberg Agneta	s	J
345	Gidblom Birgitta	s	J	332	Lundberg Carin	s	J
349	Granberg Lars U	s	J	266	Lundberg Inger	s	J
159	Granlund Marie	s	J	311	Lundberg Sven	s	J
295	Granström Per Erik	s	F	88	Löfstedt Berit	s	J
248	Green Monica	s	J	153	Lövdén Lars-Erik	s	J
101	Gustavsson Åke	s	J	278	Magnusson Göran	s	J
83	Hagberg Michael	s	J	340	Marklund Leif	s	J
302	Hagström Karl	s	F	75	*Markström Elisebeht	s	J

PLATS	LEDAMÖTER	PARTI	RÖST	PLATS	LEDAMÖTER	PARTI	RÖST
288	*Mellqvist Arne	s	J	100	Öhman Conny	s	J
307	Messing Ulrica	s	J	341	Öhman Monica	s	J
62	Moberg Carina	s	J	125	Örnfjäder Krister	s	J
241	Nilsson Anders	s	J	284	Österberg Sven-Erik	s	J
169	Nilsson Annika	s	J	194	Östlund Sten	s	J
161	Nilsson Bo	s	F	74	Östros Thomas	s	J
140	Nilsson Börje	s	J	291	Anderberg Christel	m	J
163	*Nilsson Christin	s	J	221	Andersson Arne	m	F
208	Nilsson Lennart	s	J	157	Andersson Sten	m	J
109	Nilsson Martin	s	J	21	Ask Beatrice	m	J
243	Nordström Kjell	s	J	126	Aurelius N F	m	J
20	*Nordström Kristina	s	J	164	Backman Jan	m	J
61	Nuder Pär	s	J	177	Berggren Inga	m	J
10	Nygårds Sven-Åke	s	J	226	Bertilsson Stig	m	J
181	Olander Ronny	s	J	6	Bildt Carl	m	F
138	Olsson Karin	s	J	73	Bill Per	m	J
276	Oscarsson Berit	s	J	30	Billing Knut	m	J
209	Palm Sverre	s	J	102	Björck Anders	m	J
76	Persson Anita	s	J	236	Björkman Lars	m	J
323	*Persson Jörgen	s	J	318	Björne Eva	m	J
289	Persson Leo	s	F	123	Carlson Leif	m	J
346	*Persson Sellin Eva	s	J	300	Dahlberg Rolf	m	J
51	Pettersson Christina	s	J	143	Eriksson Ingvar	m	J
54	Rask Ola	s	F	67	Essen Gustaf von	m	F
129	Ringman Agneta	s	J	5	Fleetwood Elisabeth	m	J
151	Rudin Ulla	s	J	118	Franzén Jan-Olof	m	J
103	Rönnung Catarina	s	F	203	Fridén Lennart	m	A
190	Sahlberg Pär-Axel	s	J	154	Gennser Margit	m	J
184	Sahlström Ingegerd	s	J	185	Graf Carl Fredrik	m	J
112	Sandgren Margareta	s	J	215	Grauers Stig	m	J
338	Sandlin Lena	s	J	296	Gunnarsson Rolf	m	J
1	*Segelström Inger	s	J	86	Hagård Birger	m	J
133	Sigurdsdóttir I	s	J	312	Hedberg Göran R	m	J
160	Silfverstrand Bengt	s	J	13	*Hedlund Carl Erik	m	J
134	Skoog Christer	s	J	68	Hedquist Lennart	m	J
258	Staaf-Igelström L	s	J	52	Heister Chris	m	F
319	Stenberg Hans	s	J	180	Hellsvik Gun	m	J
43	*Stenberg Åsa	s	J	279	*Henriksson Birgit	m	J
97	Stjernkvist Lars	s	J	198	Heyman Tom	m	J
262	Strömberg Håkan	s	J	242	*Hjertén Lars	m	J
313	Sundin Britta	s	J	188	Hjortzberg-N Hans	m	J
255	Svensson Kristina	s	J	116	Högmark Anders G	m	J
155	Svensson Nils T	s	J	283	Högström Tomas	m	J
27	*Sydow Björn von	s	J	32	Hökmark Gunnar	m	F
232	Söderqvist Nils-Erik	s	J	139	Johnsson Jeppe	m	J
156	Sörestedt Birthe	s	J	172	*Jonsell Annika	m	J
63	*Tingsgård Tone	s	J	104	Jonsson Göte	m	J
282	Vallius Paavo	s	J	4	*Järrel Henrik S	m	J
287	Vestlund Iréne	s	J	269	Karlsson Ola	m	J
132	Virgin Lilian	s	J	251	Knutson Göthe	m	J
174	Wegestål Karin	s	J	36	Koch Inger	m	J
189	Westerlund Panke M	s	J	141	Komstedt Wiggo	m	J
117	Widnemark Monica	s	J	17	Kristersson Ulf	m	J
193	*Wittgren-Ahl Siw	s	F	80	Landerholm Henrik	m	J
148	Wärnersson Ingegerd	s	J	46	Lenmarker Göran	m	J
2	*Ygeman Anders	s	J	252	Lindblad Gullan	m	J
275	*Ytterberg Mariann	s	J	343	Lindström Olle	m	J
348	Zakrisson Kristina	s	J	142	Lundgren Bo	m	F
59	Zedell Christina	s	J	336	Löfgren Ulla	m	J

PLATS	LEDAMÖTER	PARTI	RÖST	PLATS	LEDAMÖTER	PARTI	RÖST
39	Martinger Jerry	m	J	206	Flyborg Eva	fp	J
108	Melin Ulf	m	J	293	Fremling Lennart	fp	J
92	Nilsson Carl G	m	J	7	Friggebo Birgit	fp	J
57	Nordenvall M E	m	J	334	Gavelin Torsten	fp	J
305	Norinder Patrik	m	J	314	Godin Sigge	fp	J
15	Odenberg Mikael	m	F	257	Halvarsson Isa	fp	J
216	Olsson Kent	m	J	280	Heinemann Kerstin	fp	J
158	Persson Bertil	m	J	65	Holmberg Håkan	fp	J
202	Persson My	m	J	222	Jonsson Elver	fp	F
53	Reinfeldt Fredrik	m	J	9	*Könberg Bo	fp	J
192	Rembo Sonja	m	J	38	Leijonborg Lars	fp	J
214	René Inger	m	J	145	Olson Bengt Harding	fp	J
44	Rindborg Stig	m	J	162	Persson Siw	fp	F
171	Rydén Rune	m	J	34	Pilsäter Karin	fp	F
40	Sandberg Jan	m	J	308	Rohdin Lennart	fp	N
327	Sundell Ola	m	J	82	Sandholm Conny	fp	J
136	Svenson Karl-Gösta	m	J	210	Skårvik Kenth	fp	F
239	Svensson Sten	m	J	271	Ström Ola	fp	A
29	Tobisson Lars	m	J	12	Westerholm Barbro	fp	J
273	Tolgfors Sten	m	J	35	Wibble Anne	fp	J
89	Unckel Per	m	F	106	Wilson Carl-Johan	fp	J
165	Weibull Bernström P	m	J	294	Andersson Hans	v	J
77	Westerberg Per	m	J	128	Beijer Lennart	v	J
237	Wichne Birgitta	m	J	84	Bjälkebring C L	v	J
16	Wistrand Birgitta	m	J	70	Burman Ingrid	v	J
186	Wågö Liselotte	m	A	213	Bäckström Lars	v	J
166	Åkerhielm Anna	m	J	99	Danestig-Olofsson B	v	J
72	Ahlstedt Rigmor	c	J	310	Hellberg Owe	v	J
212	Andersson Elving	c	J	56	Hoffmann Ulla	v	J
225	Andersson Marianne	c	J	342	*Holma Siv	v	F
105	Backlund Rune	c	J	317	Jennehag Jan	v	J
304	*Bergström Sven	c	J	23	Kvist Kenneth	v	J
233	Brunander Lennart	c	J	281	Linderborg Tanja	v	J
58	Carlgren Andreas	c	J	201	Lönnroth Johan	v	J
244	Carlsson Birgitta	c	J	333	Mikaelsson Maggi	v	J
127	Carlsson Sivert	c	J	265	Persson Karl-Erik	v	J
49	Daléus Lennart	c	J	247	Rosengren Per	v	J
326	Egervärn Erik Arthur	c	J	254	Samuelson Björn	v	J
259	Ericsson Kjell	c	J	230	Sandström Stig	v	J
339	Eriksson Per-Ola	c	J	42	Schyman Gudrun	v	F
119	Erlandsson Eskil	c	J	14	Zetterberg Eva	v	J
286	Hambraeus Birgitta	c	J	207	Zetterberg Hanna	v	J
121	Hansson Agne	c	J	114	Åström Alice	v	J
329	Hörnlund Börje	c	F	85	Abascal Reyes E	mp	J
144	*Irhammar Ingbritt	c	J	204	Andreasson Kia	mp	J
3	Johansson Olof	c	F	337	Eriksson Peter	mp	J
183	Kenneryd Rolf	c	J	175	*Francke Ohlsson B	mp	J
93	Larsson Roland	c	J	19	Goes Eva	mp	J
168	Nilsson Helena	c	J	71	Goude Gunnar	mp	J
81	Skeppstedt Ingrid	c	J	231	Johansson Barbro	mp	F
264	Svärd Anders	c	J	309	Julin Thomas	mp	J
316	Thurdin Görel	c	J	113	Korsberg Ronny	mp	J
179	Warnerbring Kerstin	c	J	220	Lager Per	mp	J
285	Wilén Marie	c	J	24	Larsson Ewa	mp	J
195	Bager Erling	fp	J	55	Lindvall Gudrun	mp	J
90	Biörsmark K-G	fp	F	250	Nordgren Annika	mp	J
173	Edgren Margitta	fp	J	320	Ottosson Roy	mp	J
182	Eirefelt Christer	fp	J	290	Pohanka Ragnhild	mp	F
246	Eriksson Eva	fp	F	274	Ruwaida Yvonne	mp	F

PLATS	LEDAMÖTER	PARTI	RÖST	PLATS	LEDAMÖTER	PARTI	RÖST
48	Samuelsson Marianne	mp	J	200	Näslund Ingrid	kds	F
98	Schlaug Birger	mp	J	50	Odell Mats	kds	N
292	Björklund Ulf	kds	F	124	Pålsson Chatrine	kds	N
217	Carnerö Åke	kds	N	228	Rizell Fanny	kds	N
47	Davidson Inger	kds	N	149	Skånberg Tuve	kds	N
96	Ericsson Dan	kds	N	25	Stjernström Michael	kds	N
267	Frebran Rose-Marie	kds	N	107	Svensson Alf	kds	F
245	*Hagström Ulla-Britt	kds	N	335	Åbjörnsson Rolf	kds	N
111	Hägglund Göran	kds	N				

* = ersättare

PLATS	ERSÄTTARE	PARTI	ORDINARIE
41	Arvidsson Eva	s	Thalén Ingela
60	Axelsson Christina	s	Waidelich Tommy
304	Bergström Sven	c	Starrin Karin
79	Bjurling Laila	s	Persson Göran
299	Brendt Agneta	s	Andersson Axel
45	Ericson Björn	s	Schori Pierre
28	Ericson Dag	s	Peterson Thage G
8	Fonseca Juan	s	Sahlin Mona
175	Francke Ohlsson B	mp	Gahrton Per
245	Hagström Ulla-Britt	kds	Gustafsson Holger
13	Hedlund Carl Erik	m	Cederschiöld C
279	Henriksson Birgit	m	Falkmer Karin
242	Hjertén Lars	m	Virgin Ivar
342	Holma Siv	v	Hurtig Bengt
144	Irhammar Ingbritt	c	Olsson Karl Erik
135	Johansson Magnus	s	Sandberg-Fries Y
172	Jonsell Annika	m	Stenmarck Per
4	Järrel Henrik S	m	Ugglas Margaretha af
9	Könberg Bo	fp	Cars Hadar
78	Linder Lars G	s	Furustrand Reynoldh
75	Markström Elisebeht	s	Lööw Maj-Lis
288	Mellqvist Arne	s	Ryttar Bengt-Ola
163	Nilsson Christin	s	Andersson Jan
20	Nordström Kristina	s	Persson Kristina
323	Persson Jörgen	s	Winberg Margareta
346	Persson Sellin Eva	s	Ahlqvist Birgitta
1	Segelström Inger	s	Hellström Mats
43	Stenberg Åsa	s	Uusmann Ines
27	Sydow Björn von	s	Carlsson Ingvar
63	Tingsgård Tone	s	Dahl Birgitta
193	Wittgren-Ahl Siw	s	Johansson Inga-Britt
2	Ygeman Anders	s	Theorin Maj Britt
275	Ytterberg Mariann	s	Hjelm-Wallén Lena